

Kérdések-válaszok - Hajrá!!

Nemzetközi közgazdaságtan (Debreceni Egyetem)

FELELET VÁLASZTÓS VIZSGAKÉRDÉSEK

1, A komparatív előnyök elve szerint egy jószágot abban az országban fognak termelni (kereskedelmi korlátok hiányában) ahol,

- a, a jószág költsége az alternatív jószágban kifejezve a legkisebb
- b, az abszolút költsége reál javakban kifejezve a legkisebb
- c, az abszolút költsége pénzben kifejezve a legkisebb
- d, a transzformációs görbe távolabb esik az origótól

2, Tegyük fel, hogy az euró kamatláb 2 százalékponttal meghaladja a dollár kamatlábat. Ebben a helyzetben az Európai Központi Bank váratlanul 1,5 százalékponttal csökkenti az irányadó kamatlábat. A fedezetlen kamatparitás alapján a kamatlábcsökkentés után a piaci szereplők arra számítanak, hogy a dollár

- a, 0,5%-al le fog értékelődni
- b, egyik fenti válasz sem helyes
- c, 2,5%-al le fog értékelődni
- d, 0,5 %-al fel fog értékelődni ($2 = 1,5 + E$)
- e, 1%-al fog leértékelődni

3, Az importra kis országban kivetett vám jövedelmet csoportosít át

- a, belföldi termelőktől a kormányzat felé (a vámot a kormány kapja)
- b, belföldi fogyasztóktól a belföldi termelők felé
- c, belföldi fogyasztóktól a külföldi fogyasztók felé
- d, a termelőktől a fogyasztók felé

4, Nyitott gazdaságban az árupiac akkor van egyensúlyban, ha

- a, folyó fizetési mérleg egyenlege 0 (feltételezzük hogy a folyó fizetési mérleg egyenlege mindig 0, ha +-os akkor másnak –nak kell lennie)
- b, a belföldi abszorpció megegyezik a folyó fizetési mérleg egyenlegével
- c, belföldi megtakarítás megegyezik a folyó fizetési mérleg egyenlegével
- d, a belföldi megtakarítás megegyezik a belföldi abszorpcióval

5,

	belföldi árszínvonal (forint)	külföldi árszínvonal (euró)	árfolyam (Ft/euró)
1. év	400	2	200
2. év	420	2,1	200

- a, érvényesült a relatív PPP, az abszolút PPP pedig egyik évben sem
- b, mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, de nem érvényesült a relatív PPP
(absz PPP: $e=p/p^* \rightarrow 200=400/2$; $200 = 420/2,1$ relatív PPP: infláció kéne hozzá)
- c, mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, és érvényesült a relatív PPP is
- d, érvényesült a relatív PPP, az abszolút PPP érvényesülésének vizsgálatához pedig nincs céginformációnk

6, A PPP elméletet az empirikus felmérések nem igazolják, mert

- a, az országok különböző méretűek, ezért a keresleti és kínálati viszonyok is eltérőek
- b, az egyes termékek előállítási költségei eltérnek a különböző országokban
- c, mindegyik válasz helyes
- d, a piacok nem működnek tökéletesen

7, A Heckscher Ohlin modellben a 2x2x2 azt jelenti

- a, 2 ország, 2 jószág, 2 technológia
- b, 2 szektor, 2 iparág, 2 jószág
- c, 2 szektor, 2 jószág, 2 technológia
- d, 2 ország, 2 jószág, 2 termelési tényező

8, A Heckscher Ohlin modellben

- a, sem a termelési tényezők, sem a javak nem áramolhatnak szabadon az országok között
- b, a javak és a termelési tényező is szabadon áramolhatnak az országok között
- c, termelési tényezők nem áramolhatnak szabadon az országok között csak a javak
- d, a javak nem áramolhatnak szabadon az országok között csak a termelési tényezők

9, A tényezőintenzitás

- a, csak a tőke tulajdonsága
- b, a technológia tulajdonsága
- c, az ország tulajdonsága
- d, a termelési tényező tulajdonsága

10, Leontief azt találta, hogy

- a, USA importja tőkeintenzív az exporthelyettesítő iparágakhoz képest
- b, USA importja munkaintenzív az exporthelyettesítő iparágakhoz képest
- c, USA exportja tőkeintenzív az importhelyettesítő iparágakhoz képest
- d, USA exportja munkaintenzív az importhelyettesítő iparágakhoz képest

11, Tegyük fel, hogy egy ország képzett munkaerővel jobban el van látva, mint képzetlennel és ez a két termelési tényező van csak. Ha ez az eddig zárt ország szabadkereskedelmet folytat a másik országgal akkor,

- a, a képzetlenek bére csökken a képzettekéhez képest
- b, sem a képzetlenek sem a képzettek bére nem változik
- c, a képzettek bére csökken a képzetlenekéhez képest
- d, a képzettek és a képzetlenek bére kiegyenlítődik

12, Két ország kereskedik egymással. A és B ország. Tőkével és munkával való ellátottsága a következő:

	tőke	munka
A ország	500	700
B ország	600	800

	tőke	munka
pizza	5	5
sör	4	3

- a, B ország sört exportál. Indoklás: a sör relatív munkaintenzív jószág és B ország van relatív jobban ellátva munkával, ezért B országnak sörgyártásban van komparatív előnye.
- b, B ország pizzát exportál. Indoklás: A pizza relatív munkaintenzív, B ország jobban el van látva munkával, B országnak pizzagyártásban van komparatív előnye
- c, B ország sört exportál. Indoklás: a sör tőkeintenzív és B ország jobban el van látva tőkével, ezért B nek sörgyártásban van komparatív előnye.

d, B pizzát exportál. Indoklás: a pizza relatív tőkeintenzív és jobban el van látva tőkével, B országnak pizzagyártásban van komparatív előnye
 (K/L A ország: $500/700 = 0,71 < B$ ország: $600/800 = 0,75$
 A – munkaintenzív B – tőkeintenzív

pizza (x) $5/5 = 1 >$ sör (y) $4/3$
 pizza – tőkeintenzív sör – munkaintenzív

Komparatív előny: tőkével gazdagabb országnak : B
 Exporttermék: tőkeintenzív termék : pizza)

13, Ha csökken az import

- a, a foglalkoztatottság valószínűleg nem változik, mert az importhelyettesítő szektorban nő, az exportszektorban csökken
- b, a foglalkoztatottság csökken
- c, a foglalkoztatottság nem változik, mert az importhelyettesítő szektorban csökken, az exportszektorban meg nő
- d, a foglalkoztatottság nő

14, A fedezetlen kamatparitás csak rögzített valutaárfolyam mellett igaz

- igaz
- hamis

15, Két jószágot termelnek, krumplit, amelynek a termelése tőke intenzív és tévéműsort, amelynek a termelési munkaintenzív.

Ország	Tőkeállomány	Munkaállomány
Belföld	100	100
Külföld	1000	500

A Heckscher – Ohlin modell elmélete szerint

- a, külföld és belföld nem fog kereskedni egymással
- b, külföld krumplit fog importálni és tévéműsorokat fog exportálni
- c, csak annyit tudunk, hogy a két ország kereskedni fog egymással, de semmilyen előrejelzést nem tudunk tenni arra vonatkozóan, hogy melyik ország melyik jószágot fogja exportálni vagy importálni
- d, külföld krumplit fog exportálni és tévéműsorokat fog importálni
 (Krumpli : tőkeintenzív -> exporttermék
 Tv -> importtermék

Belföld $100/100 = 1 <$ Külföld $1000/500 = 2$
 Külföld -> tőkeintenzív -> ő fog exportálni)

16, A reálárfolyam

- a, csak akkor változik, ha a nominális árfolyam is változik
- b, ugyanazt jelenti, mint a nominális árfolyam
- c, egy külföldi jószágkosár belföldi jószágkosárban kifejezett ára
- d, soha nem változik

17, Ha egy ország jövedelme nő, minden egyéb változatlansága mellett akkor a kereskedelmi mérleg (TB) egyenlege

- a, nő mert nő az import
- b, nő, mert csökken az import
- c, csökken mert csökken az import
- d, csökken mert nő az import (TB=Ex-Im ; a jövedelem az exportot nem, az importot pedig befolyásolja -> nagyobb jövedelem mellett többet akarunk importálni)

18, A határidős árfolyam nem lehet ugyanannyi mint az azonnali árfolyam.

- igaz
- hamis

19, Az abszolút vásárlóerő paritás gyengébb kritérium a relatív vásárlóerő paritásnál.

- igaz
- hamis

20, A Bretton Woods-i árfolyamrendszer

- a, szimmetrikus, mert az országok meghatározott esetben leértékelhették a valutájukat a dollárhoz képest
- b, aszimmetrikus, mert ha az USA-ban nő a pénzkínálat valamelyik másik országban csökkenteni kell
- c, aszimmetrikus, mert a központi valutával rendelkező ország monetáris politikája határozza meg az árfolyamrendszerben résztvevő összes többi ország monetáris politikáját
- d, szimmetrikus, mert minden ország a dollárhoz köti a valutája árfolyamát

21, Tegyük fel hogy egy kis országba szabadkereskedelem mellett az import mennyisége 100. Ha 10 egységnyi specifikus vámot vetünk ki, akkor a vámbevétel értéke

- a, biztosan nagyobb lesz mint 1000
- b, nem lehet nagyobb, mint 1000
- c, nem lehet 0
- d, pontosan 1000 lesz

22, A kiskorú iparág védelmére vonatkozó érv

- a, egy protekcionizmus elleni érvényes érv
- b, egy protekcionizmus elleni érvénytelen érv
- c, egy protekcionizmus melletti érvényes érv
- d, egy protekcionizmus melletti érvényes érv, amely a valóságban is fényesen bevált

23, Melyik nem igaz? Ha importvámot vet ki egy importáló ország kormánya, cserearány nyereség akkor keletkezik, ha

- a, a világpiacon ár csökken
- b, ha kis ország veti ki a vámot
- c, ha nagy ország veti ki a vámot
- d, egy másik országnak cserearány-vesztesége keletkezik

24, Az autark árárány csak a termelési lehetőségek határa görbétől függ.

- igen
- nem (MRT-től is függ)

25, A ricardoi és a Hecksher Ohlin féle kereskedelmi modell közös feltevése,

- a, az országok fejlettségi szintje eltér egymástól
- b, a komparatív előnyök oka a két ország termelési feltételeinek eltéréseiben rejlik**
- c, nincsen közös pontja a két modellnek
- d, a kereskedelmi politikát a regionális szövetségek határozzák meg

26, Az alábbiak közül melyikkel nem magyarázhatók a komparatív előnyök?

- a, az országok nagyságával**
- b, a relatív tényezőellátottság különbségeivel
- c, a fogyasztói preferenciák eltéréseivel
- d, a technológia különbségeivel

27, Ha az országok komparatív előnyök alapján kereskednek akkor

- a, kölcsönösen nyerne (mindenki arra szakosodik amiben jó, és azt exportálja a másik ország felé)**
- b, az exportáló ország nyer, az importáló veszít
- c, egy ország csak a másik rovására nyerhet
- d, az importáló ország nyer, az exportáló veszít

28, A Hecksher Ohlin modellben a relatív tényező ellátottságok magyarázzák a specializációt.

- igaz
- hamis

29, A külkereskedelemből azért származhat haszon, mert

- a, a külkereskedelem minden esetben jólét növelő
- b, a szakosodás miatt alacsonyabb határtermékkel tehát alacsonyabb költséggel lehet előállítani a termékeket
- c, biztosan nő ugyanazok jövedelme, akik részt vesznek a külkereskedelemben
- d, az országok több erőforrást alkalmaznak abban az iparágban, ahol nagyobb a termelékenység és kevesebb ott, ahol kisebb**

30, Az Adam Smith és David Ricardo által megcáfolt elméletet, amely szerint egy nemzet gazdasági ereje illetve jóléte annál nagyobb, minél többet exportál és minél kevesebbet importál úgy nevezik, hogy

- a, protekcionizmus
- b, klasszikus közgazdaságtan
- c, skolasztika
- d, neoklasszikus közgazdaságtan
- e, merkantilizmus**

31, A nemzetközi kereskedelem sztenderd modellje szerint egy ország akkor húz hasznot a nemzetközi kereskedelemből, ha a

- a, termelési pontjai a termelési lehetőségei határa fölött van
- b, autark egyensúlyi pontja a termelési lehetőségei határai fölött van**
- c, fogyasztási pontja a termelési lehetőségei határa fölött van
- d, exportjának mennyisége nagyobb, mint importjának mennyisége

33, A komperatív előnyök tanának első megfogalmazása

- a, Balassa Béla nevéhez köthető
- b, Eli Hechscheer
- c, Gustav Cassel
- d, David Ricardo

35, 1985-ben az USA dollár és a japán yen közötti árfolyam 262 yen/dollár volt. 1988-ban pedig 123 yen/dollár. Melyik lehet a dollár és a yen kapcsolatában bekövetkezett fent említett események elfogadható magyarázata?

- a, a japán kormány leértékelte a yent ezalatt az időszak alatt
- b, japán jóval többet exportált az USA –ba ezalatt az időszak alatt, mint amennyit importált onnan
- c, japán jelentős mértékben megnövelte vásárlásait amerikai katonai felszerelésekből ezalatt az idő alatt
- d, japán gazdasága jóval gyorsabban növekedett, mint az amerikai gazdaság ezalatt az időszak alatt.

36, A lebegő árfolyamrendszer mellett szóló érv

- a, csökkentti az árfolyam ingadozás mértékét
- b, lehetővé teszi a monetáris irányítás számára, hogy az árfolyam stabilitásának biztosításán kívül egyéb gazdaságpolitikai célokat kövessen
- c, csökkentti a nemzetközi kereskedelemről származó bizonytalanságot, így növeli a nemzetközi kereskedelem volumenét
- d, mindegyik válasz helyes

37, Ha egy Hecksher – Ohlin modellnek megfelelően működő gazdaságban az importra vámot vetnek ki, akkor ezzel

- a, relatíve szűkösen rendelkezésre álló termelési tényező tulajdonosai nyernek
- b, minden fenti állítás igaz
- c, átlagosan mindenki nyer
- d, a relatíve bőségesen rendelkezésre álló termelési tényező tulajdonosai nyernek

38, Egy EU csatlakozás küszöbén álló országban a hivatalos (jegybanki) tartalékváltozások egyenlege a fizetési mérlegben 2004-ben +2 milliárd eurót mutatott. Ebből az következik, hogy az adott országban

- a, a (teljes azaz a tartalékváltozások nélküli) fizetési mérleg 2 milliárd euró többlettel zárt
- b, a folyó fizetési mérleg 2 milliárd euró hiánnyal zárt
- c, folyó fizetési 2 milliárd euró többlettel zárt
- d, a jegybanki devizatartalékai 2 milliárd euróval csökkentek
- e, a jegybank devizatartalékai 2 milliárd

39, A neoklasszikus kereskedelem-elmélet magyarázó ereje gyengülésének okai

- a, a Leontief-paradoxon publikálását követő szakmai viták
- b, az ágazaton belüli kereskedelmi kapcsolatok előretörése
- c, a komparatív előnyök hosszú távon tapasztalható eltűnése
- d, b,c is igaz
- e, egyik fenti válasz sem igaz

40, A környezetszennyezésnek nem határozható meg a gazdaságilag optimális szintje, hiszen a zero tolerancia elve kell, hogy érvényesüljön.

- igaz
- **hamis**

41, Melyik állítás hamis? Kis országban a vám és az ugyanakkora importot biztosító kvóta egyforma mértékben

- a, növeli a belföldi termelés mennyiségét
- b, csökkenti a belföldi fogyasztás mennyiségét
- c, növeli a költségvetési bevételeket**
- d, csökkenti a termelők többlet nagyságát

42, A folyó fizetési mérlegnek egy adott évben kialakult többletéhez hozzájárulhatott

- a, a külföldi tőzsdéken forgalmazott részvények hazai gazdasági szereplők részéről történő vásárlása
- b, a hazai részvények birtoklása révén külföldre utalt osztalék
- c, a hazai tőzsdén forgalmazott részvények külföldi gazdasági szereplők részéről történő vásárlás
- d, a külföldi részvények birtoklása révén hazautalt osztalék**

43, A Bretton Woods-i rendszer a legjobban az alábbival írható le

- a, a-c igaz
- b, egy arany átváltási standard
- c, egy kiigazíthatóan fix árfolyamrendszer**
- d, egy keményen rögzített árfolyam

44, Ha a Ft/euró árfolyam csökken, akkor

- a, a forint gyengül az euróhoz képest
- b, a forint euróban kifejezett ára csökken
- c, az euró erősödik a forinthez képest
- d, a forint erősödik az euróhoz képest**

45, Bretton Woods-i nemzetközi pénzügyi rendszerben

- a, az árfolyamok kiigazíthatóan fixek voltak**
- b, az árfolyamok szabadon lebegtek egymáshoz képest
- c, az angol font volt a világ meghatározó valutája
- d, az árfolyamok teljes mértékben rögzítettek voltak
- e, aranystandard érvényesül

46, Egy kis országban nulláról növelik egy termék vámtételét úgy, hogy az így kialakul új ár mellett nincs szükség importra. Ebben az esetben a parciális egyensúlyi modell tanúsága szerint ceteris paribus nem változik.

- a, az állam vámbevétele**
- b, termelők többlet
- c, holtteher veszteség
- d, fogyasztói többlet

47, A Heckscher Ohlin modellben azt tételezzük fel, hogy a termelés technológiája nem ugyanaz

- a, minden országban
- b, a tőke és a munka különböző kombinációi mellett
- c, minden szektorban
- d, eltérő tényezőellátottság mellett

48, Ha a belföldi valuta reál értelemben gyengül (a reálárfolyam növekszik) akkor nő

- a, a külföldi jószágkosár forintban kifejezett értéke
- b, a külföldi valuta belföldi valutában kifejezett értéke
- c, a külföldi jószágkosár belföldi jószágkosárban kifejezett ára
- d, a belföldi jószágkosár külföldi jószágkosárban kifejezett ára

49, Ha A ország X és Y terméket is hatékonyabban, azaz kisebb ráfordítással tudja termelni, mint B ország, akkor

- a, a kölcsönösen előnyös csere még mindig lehetséges a két ország között
- b, nincs lehetőség arra, hogy A és B kölcsönösen előnyös kereskedelmet folytasson egymással
- c, szükségképpen előnyös lesz B számára ha az X és Y terméket is importálja A országból
- d, B valószínűleg fejlettebb ország, mint A

50, Ha a folyó fizetési mérleg egyenlege – 200 milliárd Ft, míg a tőkeforgalmi mérleg egyenlege +175 milliárd Ft, akkor levonhatjuk azt a következtetést, hogy

- a, külkereskedelmi mérleg szufficites
- b, csökkent az ország devizatartaléka
- c, külkereskedelmi mérleg deficit
- d, teljes fizetési mérleg egyenlege pozitív

51, Ha egy kis országban, amely fix árfolyamot tart fenn és zárt a tőkepiaca, a kormányzati kiadások növekednek (minden egyéb exogén tényező változatlansága mellett) akkor a folyó fizetési mérleg egyenlege

- a, csökken
- b, nem változik
- c, bármelyik három eset lehetséges
- d, növekszik

52, A Ricardo – féle kereskedelmi modell feltételezi

- a, az országok eltérő tényezőellátottságát
- b, adott termék országonkénti eltérő termelési függvényeit
- c, a fogyasztói preferenciák országonkénti eltéréseit
- d, csökkenő volumenhozadékok létezését

53, A forint kamatlábának növekedése következtében rövid távon ceteris paribus (változatlan vár árfolyam mellett) az azonnali forint / euró árfolyam (a fedezetlen kamatparitás elve szerint)

- a, nem eldönthető a változás iránya
- b, növekszik
- c, nem változik
- d, csökken

54,

	belföldi árszínvonal (Ft)	külföldi árszínvonal (euró)	árfolyam (ft/euró)
1. év	400	4	200
2. év	420	4,2	200

- a, Érvényesült a relatív PPP, az abszolút PPP pedig egyik évben sem
b, Mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, de nem érvényesült a relatív PPP
c, Mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, és érvényesült a relatív PPP is
d, Érvényesült a relatív PPP, az abszolút PPP érvényesülésének vizsgálatához pedig nincs elég információnk

55, A külföldi árszínvonal mindkét évben 2 euró volt.

	árszínvonal (Ft)	árfolyam (Ft/euró)
1. év	400	200
2. év	420	210

- a, Érvényesült a relatív PPP, az abszolút PPP érvényesülésének vizsgálatához pedig nincs elég információ
b, Nem érvényesült a relatív PPP, az abszolút PPP pedig csak a második évben
c, Mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, de nem érvényesült a relatív PPP
d, Mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, és érvényesült a relatív PPP is

56, A fedezetlen kamatparitás elve szerint melyik válasz igaz?

- a, A devizapiac akkor van egyensúlyban ha a különböző valutákban denominált betétek azonos valutában kifejezett várható hozama megegyezik
b, Ha a hazai betét várható hozama ceteris paribus megemelkedik akkor a hazai valutának fel kell értékelődnie
c, A hozamok eltérése előre jelzi az árfolyam változását
d, Mindhárom válasz igaz
e, Egyik válasz sem igaz

57, Egy gazdaságban a rövid távon a nominális árfolyam kiigazíthatóan fix, a kamatláb pedig exogén. Ebben a helyzetben az expanszív fiskális politika

- a, annál jobban csökkenti a jövedelmet minél nagyobb a fogyasztási határhajlandóság és minél kisebb az import határhajlandóság
b, annál jobban növeli a jövedelmet minél nagyobb a fogyasztási határhajlandóság és minél nagyobb az import határhajlandóság
c, annál jobban növeli az egyensúlyi jövedelmet minél nagyobb a fogyasztási határhajlandóság és minél kisebb az import határhajlandóság
d, annál jobban csökkenti az egyensúlyi jövedelmet minél nagyobb a fogyasztási határhajlandóság és minél kisebb az import határhajlandóság

58, A termelési tényezők határterméke konstans a következő modellben

- a, Ricardoi modell
- b, egyik sem
- c, Standard modell
- d, mindenkettő

59, A ricardoi féle kereskedelmi modell feltételezi

- a, a fogyasztói preferenciák országonkénti eltéréseit
- b, az országok eltérő tényezőellátottságát
- c, adott termék országonkénti eltérő termelési függvényeit
- d, csökkenő volumenhozadékok létezését

60, Az abszolút vásárlóerő paritás

- a, mindig teljesül, amikor a relatív vásárlóerő paritás is teljesül
- b, fennállását Balassa Béla és Paul Samuelson mutatta ki
- c, több időszakon keresztül fennállása esetén a relatív vásárlóerő paritás is teljesül
- d, csak akkor áll fenn, ha minden egyes jószág ára ugyanabban a valutában kifejezve megegyezik

61, Autark egyensúlyban az egységnyi ruházat ára belföldön

	ruházat	élelmiszer
külföld	3	5
belföld	1	4

- a, 3 egység élelmiszer
- b, 1/3 egység élelmiszer
- c, 4 egység élelmiszer
- d, egy egységnyi élelmiszer
- e, 1/4 egység élelmiszer

62, Egy gazdaság importja egy időszakban 160 külföldi jószágegység volt, exportja pedig 110 belföldi jószágegységben. A belföldi árszínvonal 1 Ft, a külföldi árszínvonal 2 euró. Ha a jegybank az árfolyam az abszolút vásárlóerő paritásnak megfelelő szinten szeretné tartani, akkor

- a, 100 eurót kell vennie a devizapiacra
- b, nem kell beavatkoznia
- c, egyik válasz sem helyes
- d, 100 eurót kell eladnia a devizapiacra

63, Ha egy ország jövedelme növekszik minden egyéb változatlanlansága mellett, akkor a kereskedelmi mérleg egyenlege (TB)

- a, csökken, mert csökken az import
- b, nő mert csökken az import
- c, nő mert nő az import
- d, csökken mert nő az import

64, A következők közül melyik protekcionizmus melletti érv alapszik a cserearány – javulás jólétnövelő hatásán?

- a, piaci kudarcokra alapozott érvelés
- b, optimális vám**
- c, a kiskorú iparágon alapuló érvelés
- d, externáliákra alapozott érvelés

65, Amennyiben minden termék és szolgáltatás bekerül az árszínvonal számításának alapját képező kosárba

- a, az egységes ár minden termékre való érvényességéből következik, hogy érvényesül a vásárlóerő paritás elve is, sőt az állítás visszafelé is igaz: amennyiben érvényesül a vásárlóerő paritás elve, minden termékre és szolgáltatásra teljesül az egységes ár elve is
- b, az egységes ár minden termékre való érvényességéből nem következik, hogy érvényesül a vásárlóerő paritás elve is, de az állítás visszafelé már igaz: amennyiben érvényesül a vásárlóerő paritás elve, minden termékre és szolgáltatásra teljesül az egységes ár elve is
- c, az egységes ár minden termékre való érvényességéből következik, hogy érvényesül a vásárlóerő paritás elve is, de visszafelé már nem igaz: abból, hogy érvényesül a vásárlóerő paritás még nem következik hogy fennáll az egységes ár elve is
- d, egyik fenti válasz sem helyes

66, Egy gazdaság importja egy időszakban 100 külföldi jószágegység volt, exportja pedig 200 belföldi jószágegység. A belföldi árszínvonal 1 Ft, a külföldi árszínvonal 2 euró. Az importon és az exporton kívül nincs más tranzakció a fizetési mérlegben. Mekkora a nominális árfolyam?

- a, 2 Ft/euró
- b, 1,5 Ft/euró
- c, 1 Ft/ euró
- d, 0,5 Ft / euró**

67, A Hecksher – Ohlin modell szerint

- a, a komparatív előnyt csak azok az országok használhatják ki, amelyekben több erőforrás található, mint máshol
- b, a komparatív előny forrása a tényezőellátottságban mutatkozó különbség**
- c, a külkereskedelemből nem származhat haszon, ha az egyes országokban azonos a technológia
- d, a tényezőár arányok a külkereskedelem révén nem tudnak kiegyenlítődni

68, A ricardoi modell szerint

- a, egy kormány minden esetben eldöntheti mely termékre érdemes szakosodnia a gazdaságban, csak az alternatív költségeket kell ismernie minden termékre
- b, egy országnak komparatív előnye van egy termék előállításában ha az adott termék gyártásának más termékekben kifejezett alternatív költsége kisebb abban az országban mint máshol
- c, a komparatív előny forrása a munkatermelékenység ország közötti eltérése
- d, minden ország jóléte növekszik ha azon termék előállítására szakosodik, amelynek alternatív költsége más termékekben kifejezve kisebb az adott országban mint a többiben**

69, Ahhoz, hogy minden országnak előnye származzon a kereskedelemből az kell, hogy

- a, csak abszolút előnyök szükségesek
- b, az autark egyensúlyban tapasztalható árányoknak el kell térniük az országok között**
- c, vámokat vessenek ki a nem hatékonyan előállított termékekre
- d, a nemzetközi cserearánynak olyannak kell lennie hogy az egyik országot jobb helyzetbe hozza, mint a többiek

70, Az alábbi magyar gazdasággal kapcsolatos fizetési mérleget érintő esemény elszámolásához válassza ki, hogy melyik mérlegrészbe (folyó fizetési mérleg, tőkemérleg, vagy pénzügyi mérleg) és melyik oldalra (tartozik vagy követel) könyvelné a tranzakciót! Magyar turisták a horvát tengerparton elfogyasztott ebédért egy magyar bankkártyával fizetnek.

- a, követel, folyó fizetési mérleg**
- b, követel, pénzügyi mérleg
- c, tartozik, tőkemérleg
- d, tartozik, pénzügyi mérleg**
- e, tartozik, folyó fizetési mérleg
- f, követel, tőkemérleg

71, Tegyük fel, hogy idén kisebb a folyó fizetési mérleg deficitje, mint tavaly, miközben a nemzeti jövedelem nem változott. Ennek egyik oka lehet ha

- a) többlet csökkent a kormányzati megtakarítás, mint a belföldi megtakarítás
- b) jobban csökkent a kormányzati kiadás, mint az adóbevétel
- c) növekedett a belföldi felhasználás
- d) jobban csökkent a belföldi megtakarítás, mint a magánberuházás

72, Tudjuk, hogy A ország számítógépet exportál és cipőt importál, míg B országban ez éppen fordítva van. Az alábbi táblázat e két jószág erőforrásigényeit mutatja.

	Tőke	Munka (munkaórában)
Számítógép	50	100
Cipő	100	300

Ezek alapján a Heckscher-Ohlin hipotézisre támaszkodva azt várjuk, hogy

- e) A ország tőkében relatíve gazdagabb, mint B ország**
- f) B ország tőkében relatíve gazdagabb, mint A ország
- g) A országban nagyobb az egy munkásra jutó tőke mennyisége, mint B országban
- h) A országban nagyobb a tőke mennyisége, mint B országban
- i) A és C válasz is helyes

73, A nemzetközi cserearány

- j) az az arány, amelynek megfelelően az arany egy egységét bármely más jószágra el lehet cserélni
- k) az a tény, hogy a cseréből származó előnyök egyenlően oszlanak meg
- l) egy ország transzformációs görbéjének meredekségében megtestesülő költségviszonyokat tükrözi
- m) az az arány, amely mellett különböző országok elcserélik az általuk termelt javakat**

74, Ha egy kis országban, amely fix árfolyamot tart fenn, és zárt a tőkepiaca, a kormányzati kiadások növekednek (minden egyéb exogén tényező változatlansága mellett), akkor a folyó fizetési mérleg egyenlege

- n) nem változik
- o) bármelyik három lehetséges
- p) növekszik
- q) csökken

75, Szabadon lebegő árfolyamrendszerben a valutakeresleti görbe jobbra tolódása

- r) szűkíti a monetáris bázist
- s) előidézi a hazai valuta nominális leértékelődését
- t) intervenciós dolláreladást vált ki
- u) csökkentti a devizapiac forgalmát

76, Az importra kivetett vám tulajdonképpen

- v) a hazai termelőknek nyújtott támogatás
- w) a hazai fogyasztóknak nyújtott támogatás
- x) a külföldi termelőknek nyújtott támogatás
- y) a hazai termelőkre kivetett speciális adó

77, Az Adam Smith és David Ricardo által megcáfolt elméletet, amely szerint egy nemzet gazdasági ereje, illetve jóléte annál nagyobb, minél többet exportál és minél kevesebbet importál úgy nevezik, hogy

- z) protekcionizmus
- aa) klasszikus közgazdaságtan
- bb) skolasztika
- cc) neoklasszikus közgazdaságtan
- dd) merkantilizmus

81, Ismertesse a Heckscher-Ohlin modellt! Milyen feltevésekkel él? Hogyan jellemezhető a termékek termelésének technológiája (egy-egy mondattal jellemezze is)? Hogyan jellemezhető az országok ellátottsága (egy-egy mondattal jellemezze is)? Hogyan határozható meg a modell alapján a specializálódás?

82, Ha egy ország jövedelme növekszik minden egyéb tényező változatlansága mellett, akkor a kereskedelmi mérleg egyenlege

- ee) növekszik, mert csökken az import
- ff) csökken, mert növekszik az import
- gg) növekszik, mert növekszik az import
- hh) csökken, mert csökken az import

83, Fejtse ki, hogy mit mutat meg a folyó fizetési mérleg egyenlege! Mire utal, ha negatív, mire, ha pozitív az egyenleg? Példával is illusztrálhatja!

84, Definiálja az alábbi fogalmakat max. 2 mondattal! Komparatív előny, leértékelés, kiskorú iparág védelme érv, a valuta erősödése, nemzetközi fizetési mérleg.

85, Tegyük fel, hogy az euró kamatláb 2 százalékponttal meghaladja a dollár kamatlábát. A fedezetlen kamatparitás alapján a piaci szereplők arra számítanak, hogy a dollár

- a, 2%-al fel fog értékelődni
- b, 2%-al le fog értékelődni
- c, 0,5 %-al fel fog értékelődni
- d, 0,5%-al le fog értékelődni

86, Ezek szerint

	árszínvonal (Ft)	árfolyam (Ft/euró)
1. év	400	200
2. év	420	210

- a, mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, de nem érvényesült a relatív PPP
- b, nem érvényesült a relatív PPP, az abszolút PPP pedig csak a második évben
- c, érvényesült a relatív PPP, az abszolút PPP érvényesülésének vizsgálatához pedig nincs elég információnk
- d, mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, és érvényesült a relatív PPP

87, Ha a fedezetlen kamatparitás elméletét a dollár/euró árfolyamra értelmezzük, akkor az egyenlet szerint eurókamatláb = dollárkamatláb +

- a, az euró árszínvonal változása
- b, a dollár árszínvonal változása
- c, az euró várt leértékelődése
- d, a dollár várt leértékelődése

88, A Bretton Woods-i nemzetközi pénzügyi rendszerben

- a, az angol font volt a világ meghatározó valutája
- b, az árfolyamok kiigazíthatóan fixek voltak
- c, az árfolyamok teljes mértékben rögzítettek voltak
- d, az árfolyamok szabadon lebegtek egymáshoz képest
- e, aranystandard érvényesült

89, Belföld termelési lehetőség görbéje : $y = 100 - x$; Külföldé: $y = 150 - 1,5x$. Melyik állítás biztosan igaz, ha Külföld munkaerőállománya kétszer akkora, mint Belföldé és a két ország kereskedni kezd egymással?

- a, belföldnek abszolút előnye van x termékben
- b, belföldnek megéri y terméket exportálni külföldre
- c, belföld csak x terméket termel
- d, egyik fenti válasz sem helyes
- e, külföld kereskedelem hiányában csak x terméket fog termelni

90, A kiskorú iparág védelmére szolgáló vámok támogatóik érvelése szerint

- a, meghatározatlan ideig fennállnak
- b, minden új iparágra alkalmazandóak
- c, automatikus stabilizátorként szolgálnak
- d, csak átmenetileg állnak fenn

91, Egy nemzetgazdaságban 2 terméket állítanak elő 2000 rendelkezésre álló munkaegységgel. Ismertesse, hogy a két termék előállítását a következő technológiai összefüggések jellemzik: $x=L/5$ és $y = L/20$. Adja meg a termelési lehetőségek határát leíró egyenes egyenletét.

- a, egyik fenti válasz sem helyes

($L = 2000$)

$$x = L/5 \rightarrow 2000/5 = 400$$

$$y = L/20 \rightarrow 2000/20 = 100$$

$$400x + 100y = 2000$$

$$y = 20 - 4x$$

b, $y = 10 - 0,25x$

c, $y = 100 - 0,25x$

d, $y = 2000 - 25x$

92, A relatív vásárlóerő paritás egyenlete szerint: hazai valuta gyengülése százalékban kifejezve =

- a, belföldi árszínvonal/külföldi árszínvonal
- b, belföldi infláció százalékos mértéke- külföldi infláció százalékos mértéke
- c, külföldi árszínvonal / hazai árszínvonal
- d, a külföldi infláció százalékos mértéke – belföldi infláció százalékos mértéke

93, Ha egy ország folyó fizetési mérlege többet mutat, akkor

- a, az áruexport nagyobb, mint az áruimport
- b, a nettó külföldi eszközök növekszenek
- c, többlete van a pénzügyi mérlegben
- d, a devizatartalék nő

94, Lebegő árfolyam esetén, ha a nemzeti valuta nemzetközi értéke megnő, akkor ez

- a, az adott ország exportjának növekedését eredményezi
- b, az arany beáramlását idézi elő az adott országba
- c, az adott valuta nemzetközi többletét eredményezi
- d, hozzájárul az adott ország fizetési mérlegének egyensúlytalanságához
- e, az adott ország importjának növekedését eredményezi

95, A fogyasztói preferenciák különbségei biztosan nem hatnak a nemzetközi specializáció irányára, ha a termelésben az alternatív költségek

- a, mindegyik esetben hatnak rá
- b, egyik fenti esetben sem
- c, csökkenők
- d, állandók
- e, növekvők

96, Minden egyéb változatlansága mellett, ha a brit árszínvonal stabil, miközben Magyarországon infláció van, akkor

- a, forint felértékelődik a fonttal szemben
- b, forint leértékelődik a fonttal szemben
- c, a font leértékelődik a forinttal szemben
- d, arany áramlik Magyarországra

97, Ha a jegybank a rögzített árfolyam fenntartása érdekében devizát vásárol és a pénzmultiplikátor állandó, akkor ennek hatására

- a, a pénzkínálat csökken
- b, a külföldi pénzkínálat csökken
- c, a pénzkínálat nem változik
- d, a pénzkínálat nő

98, A Leontief Paradoxon

- a, azért alakult ki, mert a Leontief féle termelési függvényben a tényezők nem helyettesítik egymást
- b, egy statisztikai torzítás, amely nehezíti a kereskedelem számbavételét
- c, arra utal, hogy egyes ökonometria mérések a Hecksher Ohlin elvvel ellentétes eredményre vezettek
- d, arra a paradoxon helyzetre utal, hogy a világkereskedelem zöme a fejlett országok között zajlik noha a fejlettek és a fejlődők közti különbségek nagyobb komparatív előnyöket rejtene

KIEGÉSZÍTŐS VIZSGA KÉRDÉSEK

Ha a pengő / tallér árfolyam 20, a korona / tallér 15, akkor a korona / pengő keresztárfolyam 15/20 = 0,75.

Ha az abszolút vásárlóerő – paritás fennáll, akkor a reálárfolyam értéke Q = 1.

A tiszta kereskedelem modelljében a folyó fizetési mérleg egyenlege nulla.

Ha fix árfolyamrendszerben a hazai valuta hivatalos árfolyama (hazai valuta/külföldi valuta formában) nagyobb, mint az egyensúlyi, akkor a devizahatóság devizatartaléka nő.

A nyitott gazdaság GDP – azonossága úgy írható, hogy $Y=C+I+G+NX$, ahol az NX az nettó export.

Ha a π jelöli a hazai inflációs rátát %-ban, π^* pedig a külföldi inflációs rátát %-ban, akkor a relatív vásárlóerő-paritás szerint a hazai valuta normális árfolyamának %-os változása = hazai valuta normális árfolyamának %-os változása = $\pi - \pi^*$.

1, Megadott szavak: import mennyisége, kormányzati vásárlás, termelői többlet, abszorpció, beruházás, termelékenyebb, hazai kamatláb, nettó export, forward ügylet, külföldi kamatláb, arbitázs, kevésbé termelékeny

A fedezetlen kamatparitás elmélete szerint a(z) hazai kamatláb csökkenése esetén – minden egyéb változatlansága mellett – gyengül a hazai valuta.

Az abszorpció függvény autonóm része függ az autonóm fogyasztástól, a beruházástól, és a(z) kormányzati vásárlás -tól/től.

Ha egy kis országban vámot vetnek ki egy jószág importjára, akkor a(z) import mennyiség biztosan csökken.

A Balassa Samuelson hatás szerint a(z) kevésbé termelékenyebb országok valutája alulértékelt az abszolút vásárlóerő paritáshoz képest.

Ha negatív folyó fizetési mérleg egyenlege, akkor a hazai megtakarítás kisebb, mint a(z) beruházás.

A kockázat nélküli profitlehetőség kihasználása a(z) arbitázs.

2, Megadott szavak: Wooden Breeds-i, belföldi ár, világpiaci ár, termelési tényező, Bretton Woods-i, abszolút, iparágak, vásárlóerő paritás, földrészek, fedezetlen kamatparitás, termelési függvény, komperatív

1944 és 1973 közötti időszak nemzetközi pénzügyi rendszere a(z) Bretton Woods-i pénzügyi rendszerként ismert.

A nemzetközi kereskedelem ricardoi modelljében feltételezzük, hogy a munka szabadon áramlik a(z) iparágak között, de nem áramlik szabadon az országok között.

Kis országon azt értjük, hogy az ország importjának megváltozásának hatására nem változik meg a(z) világpiaci ár.

Adam Smith a kereskedelmet a(z) abszolút előnyök alapján magyarázta.

A Hecksher Ohlin modellben 2 országot, 2 technológiát és 2 termelési tényező-t tételezünk fel.

A Balassa Samuelson hatás arra ad magyarázatot, hogy miért térnek el a tartósan az árfolyamok a(z) vásárlóerő partiás - nak/nek megfelelő árfolyamtól.

3, Megadott szavak: hazai kamatláb, kormányzati vásárlás, világbank, nemzetközi valutaalap, belföldi ár, külföldi kamatláb, hazai keresett mennyiség, kevésbé termelékeny, folyó fizetési mérleg egyenlege, termelékenyebb, költségvetési egyenlege, fogyasztási határhajlandóság

A fedezetlen kamatparitás elmélete szerint a(z) hazai kamatláb csökkenése esetén – minden egyéb változatlansága mellett – gyengül a hazai valuta.

Az abszorpció függvény autonóm része függ az autonóm fogyasztástól, a beruházástól, és a(z) kormányzati vásárlás - tól/től.

Ha egy kis országban vámot vetnek ki egy jószág importjára, akkor a(z) import mennyiség biztosan csökken.

A Balassa Samuelson hatás szerint a(z) kevésbé termelékeny országok valutája alulértékelt az abszolút vásárlóerő paritáshoz képest.

A Bretton Woods-i rendszerben az országok árfolyam politikájának ellenőrzését a(z) világbank látja el.

Az aranystandard rendszerben abból az országból áramlik ki az arany, amelyben a(z) folyó fizetési mérleg negatív.

ELMÉLET

Nyitott gazdaság: Az országok kereskedhetnek egymással, az országok között áramolhatnak a termelési tényezők, a tőke: egyik ország polgárai, vállalatai vásárolhatnak másik országbeli tőkejavakat (külföldi beruházás) és áramolhat a munka is: az egyes ország polgárai dolgozhatnak másik országban.

$$Y = C + I + G + NX$$

A nemzetközi kereskedelem klasszikus modelljének feltevései

- két ország, két jószág
- nincs pénz, árut árura cserélünk -> egyik jószág ára a másik jószágban van kifejezve, nem lehet tartozni
- külkereskedelem mindig egyensúlyban van, export és import értéke megegyezik
- tökéletes verseny van
- határköltség = ár ; bérleti díj = határtermék
- vállalatok profitja nulla
- termelési tényezők szabadon, tranzakciós költség nélkül áramolhatnak az iparágak között
- a termelési tényezők mennyisége és a két jószág két országbeli technológiája adott (4 technológia van)
- a termelési tényezők az országok között nem áramolhatnak
- a javak szabadon mozoghatnak az országok között
- egyetlen termelési tényező a munka
- a termelési függvény állandó mérethozadékú
- termelési függvény lineáris
- ugyanolyan arányban nő az output ahogy az input

Abszolút előny: termelékenységi előny. Csak munka van. X termék termelésében annak az országnak van előnye, amelyre kisebb munkaráfordítással képes termelni ugyanakkor mennyiséget X-ből. Az ország azt a jószágot exportálja, amiben abszolút előnye van és azt importálja, amiben hátránya. Adam Smith

EGY ORSZÁGNAK MINDKÉT JÓSZÁGBAN LEHET ABSZOLÚT ELŐNYE!

Komparatív előny: David Ricardo 1817. A országnak komparatív előnye van B országgal szemben X jószág termelésében, ha

- nagyobb az abszolút előnye B országgal szemben, mint Y termelésében
- X jószágot kisebb alternatív költséggel termeli, mint B ország

MINDEN ORSZÁGNAK VAN VALAMIBEN KOMPERATÍV ELŐNYE!

Az alternatív költségek megegyeznek az autark árakkal.

MRT -> TLH meredeksége ; alternatív költség

MRS -> közömbösségi körbe meredeksége

Autark egyensúly -> MRT = MRS

Pareto – javulás

fogyasztás: az A országban az y jószágot, a B országban pedig x-et olcsóbban tudják fogyasztani, mint az autark egyensúlyban

termelés: abban az országban termelik mindkét jószágot, amelyikben a legkisebb az alternatív költsége = specializáció

Konkáv termelési lehetőségek határa: az erőforrások átcsoportosításával egyre kisebb pótlólagos kibocsátást tudunk elérni és egyre többről kell lemondani -> MRT nő, az az x nő és y csökken -> több y-ba kerül egy újabb x-et termelni

Külkereskedelem hatásai: az autark egyensúlyból a szabadkereskedelmi egyensúlyba történő elmozdulás.

- termelési hatás: átcsoportosítja az erőforrásokat a komparatív előnyös iparágba.
- fogyasztási hatás: megváltozik a fogyasztási szerkezet. Többet fogyasztanak abból, ami a világpiacon olcsóbb lett az autark egyensúlybeli árhoz képest.
- külkereskedelmi hatás: beindul a kereskedelem, az export és az import mind a két országban nő
- jövedelmi hatás: világpiaci árakon és az importjóságban mért GDP nő

Behelyettesítő

1. Adam Smith a kereskedelmet az **abszolút** előnyök alapján magyarázta.
2. A Heckscher-Ohlin modellben 2 országot 2 technológia és 2 **termelési tényező** létezését tételezzük fel.
3. A Balassa-Samuelson hatás arra ad magyarázatot, hogy miért térnek el tartósan az árfolyamok a **vásárlóerő-paritás**-nak megfelelő árfolyamtól.
4. Ha a **nominális árfolyam** gyorsabban növekszik, mint a külföldi és hazai árszínvonal hányadosa, akkor a reálárfolyam növekszik.
5. Lebegő árfolyam zárt tőkepiaci mellett a **kereskedelmi mérleg** mindig egyensúlyban van.
6. A Bretton Woods-i pénzügyi rendszer alapjait lefektető konferencia **1944**-ben volt.
7. 1944 és 1973 közötti időszak nemzetközi pénzügyi rendszere a(z) **Bretton Woods-i** pénzügyi rendszerként ismert.
8. Kis országon azt értjük, hogy az ország importjának megváltozásának hatására nem változik meg a **világpiaci ár**.
9. A nemzetközi kereskedelem ricardói modelljében feltételezzük, hogy a munka szabadon áramlik az **iparágak** között, de nem áramlik szabadon az országok között.
10. A fedezetlen kamatparitás elmélete szerint a **hazai kamatláb** csökkenése esetén minden egyéb változatlansága mellett gyengül a hazai valuta.
11. Az abszorpciós függvény autonóm része függ az autonóm fogyasztástól, a beruházástól és a **kormányzati vásárlástól**.
12. Ha egy kis országban vámot vetnek ki egy jószág importjára, akkor az **import mennyisége** biztosan csökken.
13. A Balassa-Samuelson hatás szerint a **kevésbé termelékeny** országok valutája alulértékelt az abszolút vásárlóerő-paritáshoz képest.
14. Ha negatív folyó fizetési mérleg egyenlege, akkor a hazai megtakarítás kisebb, mint a **beruházás**.
15. A kockázat nélküli profitlehetőség kihasználása az **arbitrázs**.

16. A Bretton Woods-i rendszerben az országok árfolyampolitikájának ellenőrzését a **Nemzetközi Valutaalap (IMF)** látta el.
17. Az aranystandard rendszerben abból az országokból áramlik ki az arany, amelyben a **flyó fizetési mérleg egyenlege** negatív.
18. A Heckscher-Ohlin modellben 2 országot, 2 technológiát és 2 **termelési tényező-t** tételezünk fel.

	Követel (pozitív)	Tartozik (negatív)
Flyó fizetési mérleg		
1. Áruk	export	import
2. Szolgáltatások	export	import
3. Elsődleges tényezőjövödelmek	külföldiek belföldi jövödelme	belföldiek külföldi jövödelme
4. Viszonzatlan tőkeátutalások		
Tőkemérleg	kapott transzfer	nyújtott transzfer
Pénzügyi mérleg		
Tévedések és kihagyások		
Teljes fizetési mérleg		
Devizatartalék változása	csökkenés	növekedés

Az adott tranzakcióhoz húzza oda a nemzetközi fizetési mérlegbeli könyvelést!

- Egy külföldi vállalat zöldmezős beruházást hajt végre az országban, a beruházáshoz szükséges javakat külföldről szerzi be. **Tartozik (-): flyó fizetési mérleg, Követel (+): pénzügyi mérleg**
 - Egy magyar vállalat osztrák sört hoz be az országba, amiért az osztrák gyárnak euróban fizet. **Tartozik (-): flyó fizetési mérleg, Követel (+): pénzügyi mérleg**
 - Egy magyar vállalat Szlovákiában profitot ér el, amit újra befektet. **Tartozik (-): pénzügyi mérleg, Követel (+): flyó fizetési mérleg**
 - Magyar turisták a horvát tengerparton elfogyasztott ebédért egy magyar bankkártyával fizetnek. **Tartozik (-): pénzügyi mérleg, Követel (+): flyó fizetési mérleg**
-
- Egy magyar autógyár autókat ad el spanyol vevőknek, akik a saját bankjuknál tartott folyószámláról utalják az árát. **Tartozik (-): pénzügyi mérleg, Követel (+): flyó fizetési mérleg**
 - A magyar kormány festményekeket vásárol külföldi magánszemélyektől, az összeget magánszemély folyószámlájára utalják. **Tartozik (-): tőkemérleg, Követel (+): pénzügyi mérleg**
 - Egy külföldi bank eladja magyarországi fiókjait egy másik külföldi banknak. **Nem érinti a fizetési mérleget.**

Feleletválasztós

Az alábbi táblázat egy ország árszínvonalának és valutaárfolyamának alakulását mutatja. A külföldi árszínvonal mindkét évben 2 euró volt.

	Árszínvonal (Ft)	Árfolyam (Ft/EUR)
1.év	400	200
2.év	420	210

Ezek szerint mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, és érvényesült a relatív PPP is.

Az importra kivetett vám tulajdonképpen **a hazai termelőknek nyújtott támogatás.**

Ha az országok a komparatív előnyök alapján kereskednek, akkor **kölcsönösen nyernek.**

A Heckscher-Ohlin modell szerint **a komparatív előnyök forrása a tényezőellátottságban mutatkozó különbség.**

A következők közül melyik protekcionizmus melletti érv feltételez nagy országot? **Optimális vám**

A komparatív előnyök elve szerint egy jószágot abban az országban fognak termelni (kereskedelmi korlátok hiányában) ahol, **a jószág költsége az alternatív jószágban kifejezve a legkisebb.**

A neoklasszikus kereskedelem-elmélet magyarázó ereje gyengülésének oka **a Leontief-paradoxon publikálását követő szakmai viták.**

Amennyiben a magyar kormány magasabb vámtarifákat vet ki az importált termékekre vagy szolgáltatásokra, akkor hosszú távon valószínű, hogy **mindhárom másik válasz helyes.**

Ha a fedezetlen kamatparitás elméletét a USD/EUR árfolyamra értelmezzük, akkor az egyenlet szerint: eurókamatláb = dollárkamatláb + **az euró árszínvonal változása.**

Ha a magyar befektetők a külföldi részvények után osztalékot kapnak, akkor az **a folyó fizetési mérlegben követelésként jelenik meg.**

A Heckscher-Ohlin modell feltevése szerint a komparatív előnyök eltérését az okozza, hogy **az egyes országok relatív tényezőellátottsága eltér.**

A Leontief-paradoxon **arra utal, hogy egyes ökonometriai mérések a Heckscher-Ohlin elvvel ellentétes eredményre vezettek.**

Ha egy gazdaságban változatlan GNP mellett csökken az export, akkor melyik állítás biztosan igaz? **Ha a fogyasztás és a beruházás is változatlan, akkor vagy nőtt a kormányzat kiadása, vagy csökkent az import.**

Az aranystandard időszakában a Fed (az amerikai jegybank) 100 dollárért adott egy uncia aranyat, miközben a Bank of England (a brit jegybank) 50 fontot kért egy uncia aranyért. Az egyensúlyi árfolyam ennek megfelelően: **0,5 font/dollár**.

Az importra kivetett vám jövedelmet csoportosít újra **a belföldi fogyasztóktól a belföldi termelők felé**.

Szabadon lebegő árfolyamrendszerben a valutakeresleti görbe balra tolódása **előidézi a hazai valuta nominális felértékelődését**.

A külkereskedelemből azért származhat haszon, mert

Válasszon ki egyet:

- ☒ a. a szakosodás miatt alacsonyabb határtermékkel, tehát alacsonyabb költséggel lehet előállítani a termékeket.
- ☐ b. az országok több erőforrást alkalmaznak abban az iparágban, ahol nagyobb a termelékenység, és kevesebbet ott, ahol kisebb.
- ☐ c. a külkereskedelem minden esetben jólétnövelő.
- ☐ d. biztosan nő azok jövedelme, akik részt vesznek a külkereskedelemben.

Jelölje K_j és L_j a j -edik termék ($j = S, T$) előállításához szükséges tőke és munkamennyiségeket. Azt mondjuk, hogy az S termék tőkeintenzív a T termékkel szemben, ha **$K_S/L_S > K_T/L_T$** .

A következők közül melyik nem növeli az US dollár iránti keresletet. **Amerikai állampolgárok külföldre utaznak.**

A lebegő árfolyamrendszer mellett szóló érv, hogy az **lehetővé teszi a monetáris irányítás számára, hogy az árfolyam stabilitásának biztosításán kívül egyéb gazdaságpolitikai célokat kövessen**.

A tényezőintenzitás **a technológia tulajdonsága**.

A Heckscher-Ohlin modellben a $2 \times 2 \times 2$ jelenti **a 2 országot, 2 jószágot, 2 termelési tényezőt**.

Amennyiben a hazai valuta reálárfolyama csökken **a hazai export csökken; a hazai nemzetgazdaság szereplői számára relatíve olcsóbbá válnak a külföldi termékek; a hazai kereskedelmi mérleg deficitje növekszik, vagy szufficitje csökken**.

Melyik állítás hamis az alábbiak közül? Kis országban a vám és az ugyanakkora importot biztosító kvóta egyforma mértékben **növeli a költségvetési bevételeket**.

Ha egy ország folyó fizetési mérlegének egyenlege negatív, akkor **az ország jövőbeli fogyasztást importál.**

Deficites folyó fizetési mérleg esetén: **az import meghaladja az exportot.**

Az alábbiak közül melyik tényező NEM akadályozhatja meg azt, hogy a vásárlóerő-paritás elve érvényesülhessen? **A pénzkínálat növekedésének felgyorsulása.**

A Heckscher-Ohlin modellben azt tételezzük fel, hogy a termelés technológiája nem ugyanaz **minden szektorban.**

Egy gazdaságban a rövid távon a nominális árfolyam fix, a kamatláb pedig exogén. Ebben a helyzetben az expanzív fiskális politika **annál jobban növeli az egyensúlyi jövedelmet minél nagyobb a fogyasztási határhajlandóság, és minél kisebb a import határhajlandóság.**

Szabadon lebegő árfolyamrendszerben a valutakeresleti görbe balra tolódása **előidézi a hazai valuta nominális felértékelődés.**

A fedezetlen kamatparitás képlete az, hogy $i = i^* + (E^e - E)/E$, ahol i a hazai kamatláb, i^* a külföldi kamatláb, E^e a várt árfolyam és E a spot árfolyam hazai valuta/külföldi valuta formában.

A komparatív előnyök tanának első megfogalmazása: **David Ricardo.**

A vámok jövedelem-újraelosztó hatása eredményeként **nagy ország cserearány nyereséget realizálhat.**

A Bretton Woods-i nemzetközi pénzügyi rendszerben **az árfolyamok kiigazíthatóan fixek voltak.**

A következők közül melyik teremt keresletet X ország valutája iránt a nemzetközi valutapiacra? **Mindhárom válasz igaz. (X ország exportja, külföldiek X országba utaznak, külföldiek azon igénye, hogy vásároljanak X ország vállalatainak kötvényeiből és részvényeiből)**

Az alábbiak közül melyikkel nem magyarázható a komparatív előnyök tana? **Az országok nagyságával**

A Bretton-Woods-i rendszer a legjobban az alábbival írható le: **egy arany átváltási rendszer.**

A ricardói és a Heckscher-Ohlin féle kereskedelmi modell közös feltevése, hogy **a komparatív előnyök oka a két ország termelési feltételeinek eltérésében rejlik.**

A fedezetlen kamatparitás elve szerint melyik válasz igaz? **Mindhárom válasz igaz. (A hozamok eltérése jelzi az árfolyam változását. A devizapiac akkor van egyensúlyban, ha a különböző valutákban denominált betétek azonos valutában kifejezett várható hozama megegyezik. Ha a hazai betét várható hozama ceteris paribus megemelkedik, akkor a hazai valutának fel kell értékelődnie.)**

Tételezzük fel, hogy egy komputer (vagy valamilyen más termék vagy szolgáltatás) 5000 dollárba kerül az Egyesült Államokban és 20000 euróba Németországban. Amennyiben a nominális árfolyam értéke 2 euró/dollár, akkor a dollár reálárfolyama: **2.**

Ha a HUF/EUR árfolyam csökken, akkor **a forint erősödik az euróhoz képest.**

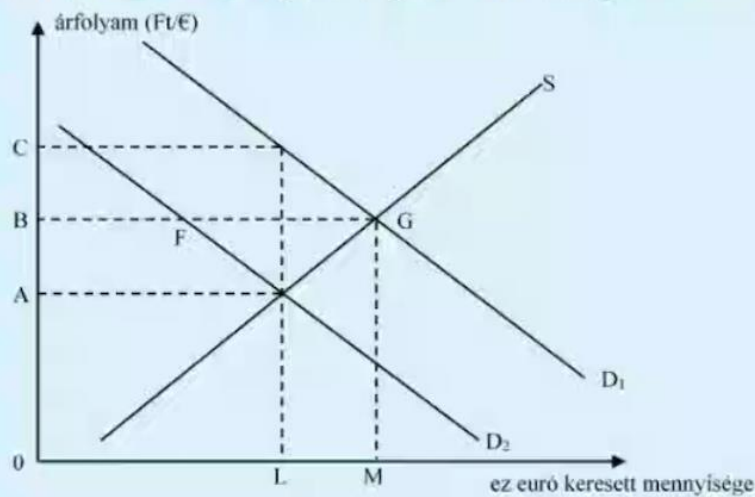
A nemzetközi kereskedelem sztenderd modellje szerint egy ország akkor húz hasznot a nemzetközi kereskedelemből, ha a **fogyasztási pontja a termelési lehetőségei határa fölött van.**

A Heckscher-Ohlin modellben **a javak és a termelési tényező is szabadon áramolhatnak az országok között.**

Az Adam Smith és David Ricardo által megcáfolt elmélet, amely szerint egy nemzet gazdasági ereje, illetve jóléte annál nagyobb, minél többet exportál és minél kevesebbet importál úgy nevezik, hogy **protekciónizmus.**

Leontief azt találta, hogy **USA exportja munkaintenzív az importhelyettesítő iparágakhoz képest.**

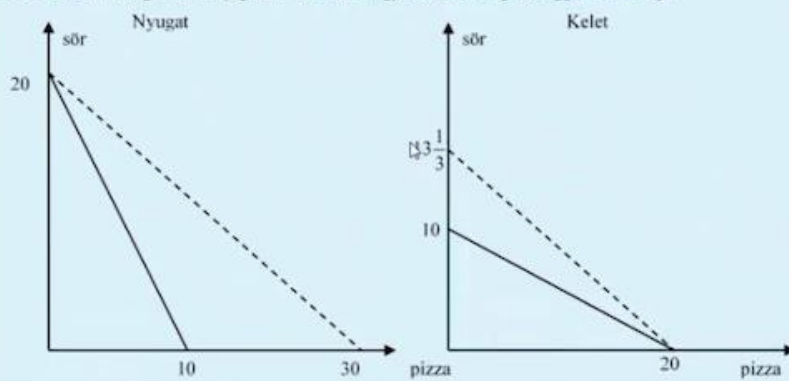
Az alábbi ábra az euró iránti magyar keresletet és kínálatot ábrázolja. Tegyük fel, hogy Magyarországon csökken az monetáris unióból érkező import iránti kereslet, amely a keresleti görbét D_1 -ből D_2 -be tolja.

Ha a magyar importkereslet-visszaesés szabadon lebegő árfolyam körülményei között történt volna, akkor

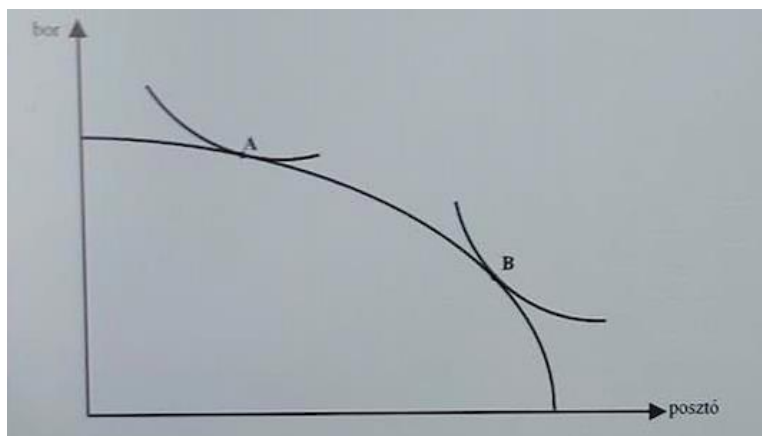
A forint euróban kifejezett ára $1/0B$ euróról $1/0A$ euróra emelkedne.

Az alábbi ábra két ország, Kelet és Nyugat termelési illetve fogyasztási lehetőségeit (szaggatott) ábrázolja.

A fogyasztási lehetőségek egyeneséről az is leolvasható, hogy a világgpiaci árnak megfelelően

1 egység söröt cserélnek 1,5 pizzáért.

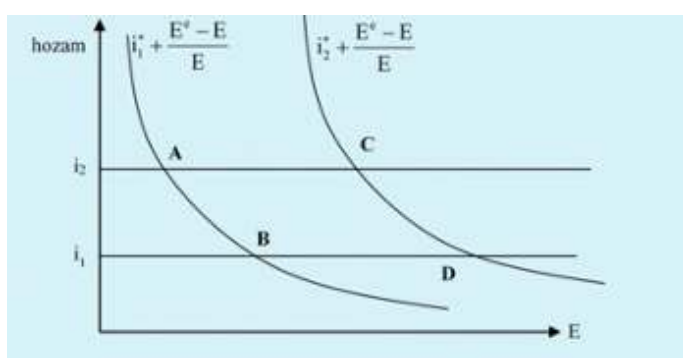

Az A ország ugyanannyi bort fog termelni, mint B.

	Ruházat	Élelmiszer
Külföld	1	2
Belföld	3	4

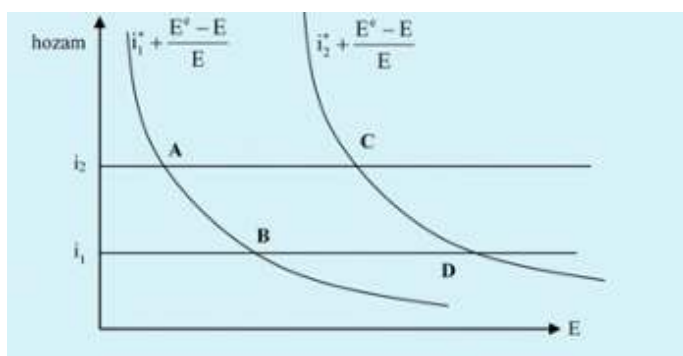
Ha két ország között megindul a kereskedelem, külföld élelmiszert fog importálni.

Ha a belföldi kamatláb növekszik, miközben a külföldi kamatláb csökken, akkor melyik pontból melyikbe mozdul az egyensúly?

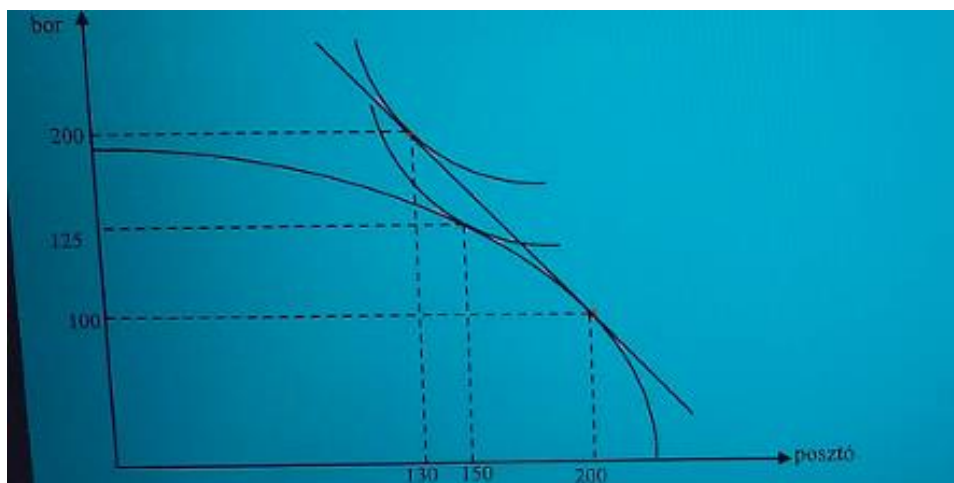

D-ből A-ba

Ha a belföldi kamatláb növekszik, miközben a külföldi kamatláb növekszik, akkor melyik pontból melyikbe mozdul az egyensúly?

B-ből C-be

A világpiacon egy egységnyi posztót 10/7 egységnyi borra cserélnek.

$$(200-100)/(200-130)=10/7$$

	Tőke	Munka (munkaórában)
Számítógép	50	100
Cipő	100	300

Az A ország tőkében relatíve gazdagabb, mint B ország. Az A országban nagyobb az egy munkásra jutó tőke mennyisége, mint B országban.

Az alábbi táblázat a Belföld és a Külföld elnevezésű országokban rendelkezésre álló termelési tényezők mennyiségét mutatja. Tudjuk továbbá, hogy a világ gazdaságban, amelyet ez a két ország alkot összesen két jószágot termelnek, krumplit, amelynek a termelése tőke intenzív, és tévéműsorokat, amelynek a termelés munkaintenzív.

Ország	Tőkeállomány	Munkaállomány
Belföld	100	100
Külföld	1000	500

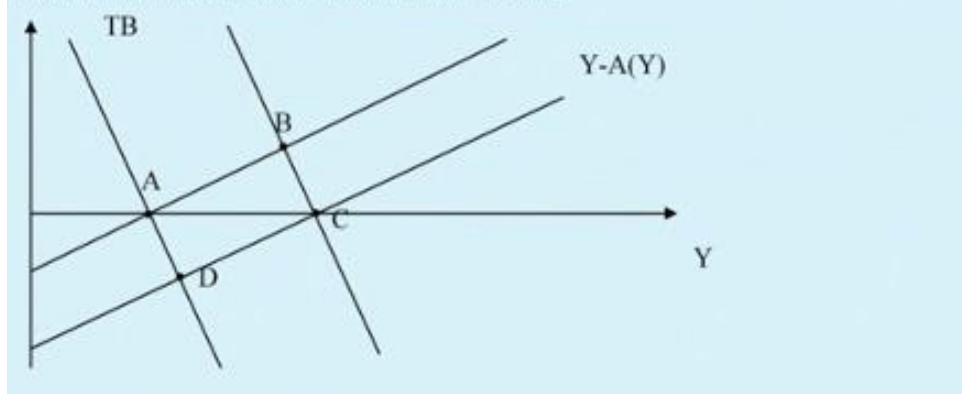
Külföld krumplit fog exportálni és tévéműsorokat fog importálni.

Egy ország fizetési mérlegéről a következő információk ismeretesek: A folyó fizetési mérleg 3 milliárd dollár hiányt mutat. A tőkeforgalmi mérleg hivatalos elszámolások nélküli részén 2 milliárd dollár tőkebeáramlást regisztráltak. A valuta árfolyama mindvégig változatlan volt, mégpedig 100 fabatka/1 USA dollár, a pénzümleplükátor értéke négy és állandó. Ezalatt az ország pénzkínálata

Válasszon ki egyet:

- ☐ a. 1200 milliárd fabatkával nőtt
- ☒ b. 400 milliárd fabatkával nőtt
- ☐ c. 400 milliárd fabatkával csökkent
- ☐ d. 800 milliárd fabatkával nőtt
- ☐ e. 800 milliárd fabatkával csökkent
- ☐ f. 1200 milliárd fabatkával csökkent
- ☐ g. nem változott

Az alábbi ábra egy gazdaság két lehetséges TB (kereskedelmi mérleg) és jövedelem-abszorpció-görbéjét ábrázolja. Kezdetben a külkereskedelmi mérleg szufficit, majd a megtakarítási kedv növekedése miatt nő az autonóm abszorpció. Ennek a lépésnek a hatása az ábrán a ... való elmozdulásnak felel meg.

B-ből C-be

Tegyük fel, hogy Magyarországon a 1 tonna kaucsuk előállításához szükséges munkaerő felhasználásával 8 tonna cseresznyét lehetne előállítani, míg Peruban a fenti arány 2:4. Ebből arra következtethetünk, hogy ha Magyarország az 1 tonna kaucsuk előállítása során alkalmazott munkaerőt inkább a cseresznye termelésében hasznosítaná, és a kaucsukot Peruból importálná (ahol ezért 1 tonnával több kaucsukot termelnének), akkor ceteris paribus világviszonylatban,

Válasszon ki egyet:

- ☐ a. a kaucsuktermelés nem változik, míg a cseresznyetermelés 8 tonnával nő.
- ☐ b. a kaucsuktermelés 1 tonnával, a cseresznyetermelés 8 tonnával nő.
- ☒ c. a kaucsuktermelés nem változik, míg a cseresznyetermelés 6 tonnával nő.
- ☐ d. a kaucsuktermelés 1 tonnával csökken, míg cseresznyetermelés 8 tonnával nő.

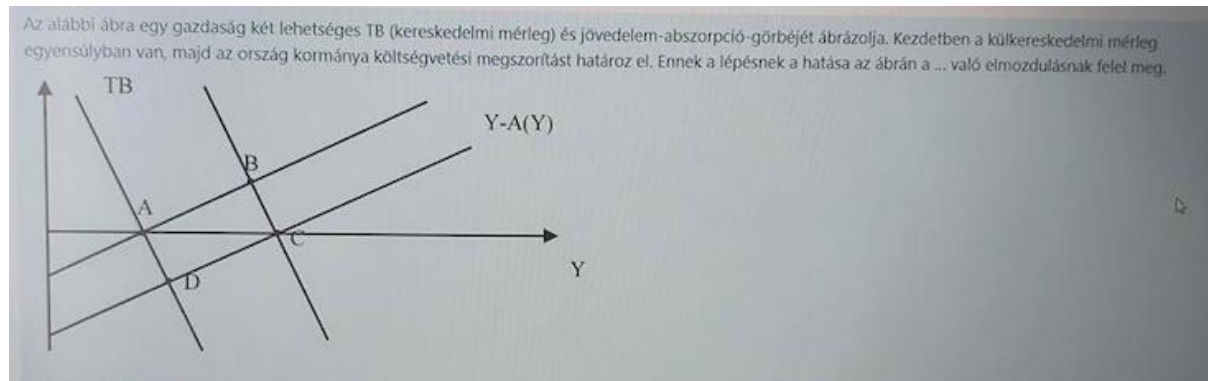
Az alábbi táblázat egy ország árszínvonalának és valutaárfolyamának alakulását mutatja.

	Belföldi árszínvonal (Ft)	Külföldi árszínvonal (€)	Árfolyam (Ft/€)
1. év	400	2	200
2. év	420	2,1	200

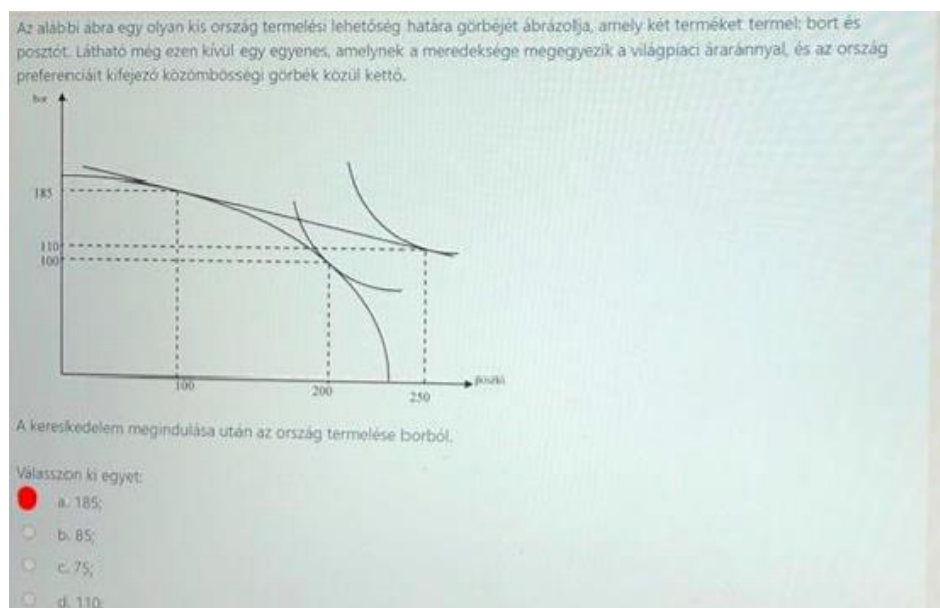
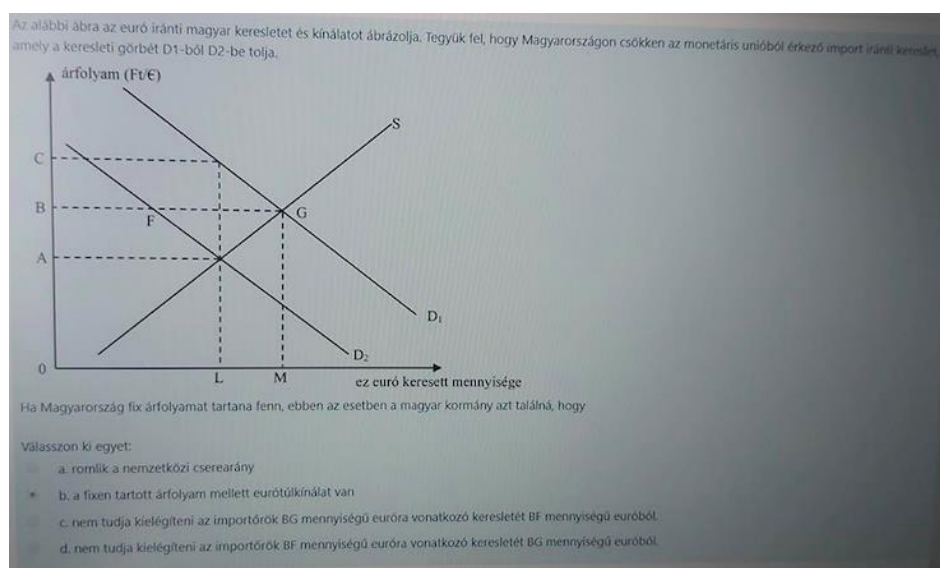
Ezek szerint

Válasszon ki egyet:

- ☐ a. Érvényesült a relatív PPP, az abszolút PPP érvényesülésének vizsgálatához pedig nincs elég információ.
- ☒ b. Mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, és érvényesült a relatív PPP is.
- ☐ c. Mindkét évben érvényesült az abszolút PPP, de nem érvényesült a relatív PPP.
- ☐ d. Érvényesült a relatív PPP, az abszolút PPP pedig egyik évben sem.

C-ből B-be

Az alábbi táblázat azt mutatja, hogy két országban adott jószágból egy egységnyi termékhez mennyi munkát használnak fel.

	munkafelhasználás	
	ruházat	élelmiszer
Belföld	6	7
Külföld	8	5

Mekkora a ruházat élelmiszerben kifejezett ára Belföldön? (A választ — ha az nem kerek szám — tizedes tört alakban adja meg!)

Válasz:

Egy kis ország gazdaságának működése megfelel a ricardói modell feltevéseinek. Két országot, x-et és y-t lehet termelni, és egységnyi x termeléséhez 3 egységnyi munka kell, az y termeléséhez pedig 10 egység munka. Az összes rendelkezésre álló munka 363 egység. A gazdaság szabad kereskedelmet folytat a világ többi részével, s a világpiacon az x jószág 1 egység y-ba kerül. Hány egység x jószágot termelnek?

Válasz: **121**

Igaz-hamis

A rögzített árfolyam fenntartása devizapiaci intervenciókkal történik. **Igaz**

Egy országnak nem lehet minden jószág termelésében abszolút előnye. **Hamis**

Ha egy kis ország vámot vet ki egy jószág importjára, akkor hazai fogyasztók fogyasztói többlete csökken. **Igaz**

Autark egyensúlyban a belföldi árárány megegyezik a transzformációs határrátával és a helyettesítési határrátával is. **Igaz**

Ha két ország inflációja megegyezik, akkor a két valuta közötti reálárfolyam sem változhat. **Hamis**

A Heckscher-Ohlin modellben a relatív tényezőellátottságok magyarázzák a specializációt. **Igaz**

Az autark árárány csak a termelési lehetőségek határa görbe helyzetétől függ. **Hamis**

Az importra kivetett vámnak akkor is hatékonyság-csökkentő hatása van, ha a vámbevételt ugyanolyan jónak tekintjük, mint a fogyasztói többletet. **Igaz**

Az árfolyamok rövid távon sokkal változékonyabbak, mint az inflációs ráta. **Igaz**

A forward (határidős) árfolyam nem lehet ugyanannyi, mint a spot (azonnali) árfolyam. **Hamis**

A környezetszennyezésnek nem határozható meg a gazdaságilag optimális szintje, hiszen a zéró tolerancia elve kell, hogy érvényesüljön. **Hamis**

A fedezetlen kamatparitás csak rögzített valutaárfolyam mellett létezik. **Igaz**

Az abszolút vásárlóerő paritás gyengébb kritérium a relatív vásárlóerő paritásnál. **Hamis**

Számolás

Egy kis ország egyik jószágának piacán a hazai kínálat egyenlete: $S(p)=5p$, a hazai keresleté pedig: $D(p)=113-3P$, ahol P a jószág belföldi ára euróban. A világpiaci ár 2 euró. A kormányzat 6 eurós specifikus vámot vet ki a jószág importjára. Számolja ki, mennyivel (hány euróval) változik a fogyasztói többlet a vám kivetése miatt!

Válasz: **-588,03**

Tengelymetszet

$$0=113-3P$$

$$P=37,67$$

Vám előtt

$$D=113-3 \cdot 2=107$$

$$S=5 \cdot 2=10$$

$$\text{Import}=107-10=97$$

Vám után

$$D=113-3 \cdot 8=89$$

$$S=5 \cdot 8=40$$

$$\text{Import}=89-40=49$$

Fogyasztói többlet vám előtt

$$107 \cdot 35,67 / 2 = 1908,35$$

Fogyasztói többlet vám után

$$89 \cdot 29,67 / 2 = 1320,32$$

Fogyasztói többlet változása

$$1320,32 - 1908,35 = -588,03$$

Egy ország devizapiacán a keresleti függvény: $D(E)=602-8E$, a devizakínálati függvény az $S(E)=5E$, ahol E az árfolyam. Számolja ki, hány egység a devizatartalék változása, ha a jegybank fix árfolyamot tart fenn úgy, hogy a fix árfolyam az egyensúlyi árfolyamnál 12 százalékkal kisebb.

Válasz: **-72,25**

$$602-8E=5E$$

$$602=13E$$

$$E=46,31 \text{ (egyensúlyi árfolyam)}$$

$$E=46,31 \cdot 0,88=40,75 \text{ (fix árfolyam)}$$

$$D=602-8 \cdot 40,75=276$$

$$S=5 \cdot 40,75=203,75$$

$$\text{Devizapiaci intervenció}=72,25$$

A jegybank devizát ad el, hogy megszüntesse a túlkeresletet.

Egy kis ország egyik jószágának piacán a hazai kínálat egyenlete $S(p)=3p$, a hazai keresleté pedig: $D(p)=165-5p$, ahol P a jószág belföldi ára euróban. A világpiaci ár 2 euró. A kormányzat 2 eurós specifikus vámot vet ki a jószág importjára. Számolja ki, mennyivel (hány euróval) változik a termelői többlet a vám kivetése miatt!

Válasz: **18**

Tengelymetszet

$$0=3P$$

$$P=0$$

Vám előtt

$$S=3 \cdot 2=6$$

Vám után

$$S=3 \cdot 4=12$$

Termelői többlet vám előtt

$$2 \cdot 6 / 2 = 6$$

Termelői többlet vám után

$$4 \cdot 12 / 2 = 24$$

Termelői többlet változása

$$24-6=18$$

Az alábbi táblázat két ország Armston és Brickton árszínvonal- és árfolyamadatai tartalmazza. Az armstoni valuta az armstoni dollár (A\$), a bricktoni a bricktoni dollár (B\$). Számolja ki az E_2 árfolyamot, ha tudjuk, hogy az adatok összhangban vannak a relatív vásárlóerő-paritással.

ÉV	Árszínvonal Armstonban	Árszínvonal Bricktonban	Árfolyam (A\$/B\$)
1	140	12	14
2	208	23	E_2

Válasz: **10,85**

$$E_2 = 14 * (208/140) / (23/12) = 10,85$$

Az alábbi táblázat két ország Armston és Brickton árszínvonal- és árfolyamadatai tartalmazza. Az armstoni valuta az armstoni dollár (A\$), a bricktoni a bricktoni dollár (B\$). Számolja ki az E_2 árfolyamot, ha tudjuk, hogy az adatok összhangban vannak a relatív vásárlóerő-paritással.

ÉV	Árszínvonal Armstonban	Árszínvonal Bricktonban	Árfolyam (A\$/B\$)
1	151	12	13
2	264	24	E_2

Válasz: **11,36**

$$E_2 = 13 * (264/151) / (24/12) = 11,36$$

Az alábbi táblázat két ország Armston és Brickton árszínvonal- és árfolyamadatai tartalmazza. Az armstoni valuta az armstoni dollár (A\$), a bricktoni a bricktoni dollár (B\$). Számolja ki az E_2 árfolyamot, ha tudjuk, hogy az adatok összhangban vannak a relatív vásárlóerő-paritással.

ÉV	Árszínvonal Armstonban	Árszínvonal Bricktonban	Árfolyam (A\$/B\$)
1	199	20	15
2	247	28	E_2

Válasz: **13,30**

$$E_2 = 15 * (247/199) / (28/20) = 13,30$$

Egy kis ország jószágának piacán a hazai kínálat egyenlete: $S(p) = 4p$, a hazai kínálaté pedig: $D(p) = 187 - 5p$, ahol P a jószág belföldi euróban. A világpiaci ár 2 euró. A kormányzat 24 egységnyi importkvótát vezet be. Mekkora (hány euró) a kvótajáradék?

Válasz: **386,64**

$$24=187-5p-4p$$

$$24=187-9p$$

$$9p=163$$

$$P_k=18,11$$

$$D=187-5*18,11=96,45$$

$$S=72,45$$

$$\text{Kvóta}=96,45-72,45=24,00$$

$$\text{Kvótajáradék}=(18,11-2)*24,00=386,64$$

Egy kis ország egyik jószágának piacán a hazai kínálat egyenlete: $S(p)=4p$, a hazai keresleté pedig: $D(p)=117-3p$, ahol P a jószág belföldi ára euróban. A világpiaci ár 2 euró. A kormányzat 44 egységnyi importkvótát vezet be. Számolja ki mekkora (hány euró) a kvóta bevezetéséből származó holtteher veszteség!

Válasz: **248,73**

$$44=117-3p-4p$$

$$7p=73$$

$$P_k=10,43$$

Kvóta előtt

$$D=111$$

$$S=8$$

Kvóta után

$$D=85,71$$

$$S=41,71$$

$$\text{Kvóta}=85,71-41,71=44$$

$$\text{Holtteher veszteség}=(33,72*8,43)/2+(25,29*8,43)/2=248,73$$

A GDP 100, az export 85, az import 51. Mekkora a nettó export?

Válasz: $Nx = \text{Export} - \text{Import} = 85 - 51 = 34$

A következő ábra egy kis gazdaság körtepiacát ábrázolja miután e kis gazdaság kormánya elhatározta, hogy vámot vet ki a körte importjára. A körte világpiaci ára 90 korona. A vám kivetése után a belföldi ára $P=218$. A keresleti görbe egyenlete: $D(p)=1080-3p$, a kínálati görbéé: $S(p)=2p/9$. Mekkora a fogyasztói többlet a vám kivetése után?

Válasz: **30246**

Tengelymetszet

$$0 = 1080 - 3p$$

$$P = 360$$

Vám után

$$D = 1080 - 3 \cdot 218 = 426$$

$$\text{Fogyasztói többlet} = (426 \cdot (360 - 218)) / 2 = 30246$$

Egy kis ország egyik jószágának piacán a hazai kínálat egyenlete: $S(p)=1p$, a hazai keresleté pedig: $D(p)=109-3p$, ahol P a jószág belföldi ára euróban. A világpiaci ár 2 euró. A kormányzat 2 euró specifikus vámot vet ki a jószág importjára. Számolja ki, mekkora (hány euró) a fogyasztói többlet a vám kivetése előtt!

Válasz: **1768**

Tengelymetszet

$$109 = 3p$$

$$P = 36,33$$

$$D = 109 - 3 \cdot 2 = 103$$

$$\text{Fogyasztói többlet} = (103 \cdot 36,33 - 2) / 2 = 1768$$

Egy ország devizapiacán a keresleti függvény: $D(E)=823-4E$, a devizakínálati függvény: $S(E)=6E$, ahol E az árfolyam. Számolja ki hány egységgel változik a devizatartalék, ha jegybank fix árfolyamot tart fenn úgy, hogy a fix árfolyamon az egyensúlyi árfolyamnál 10 százalékkal nagyobb.

Válasz: **82,3**

$$823-4E=6E$$

$$10E=823$$

$$E=82,3 \text{ (egyensúlyi árfolyam)}$$

$$E=82,3*1,1=90,53 \text{ (fix árfolyam)}$$

$$D=823-4*90,53=460,88$$

$$S=6*90,53=543,18$$

$$\text{Devizapiaci intervenció}=82,3$$

A jegybank devizát vásárol, hogy megszüntesse a túlkínálatot.

Két ország van a világon, Armston és Brickton, s mindkettőben aranystandard van érvényben. Az armstoni központi banknál 1 uncia arany árfolyama 216 armstoni dollár (A\$), a bricktoni központi banknál 25 bricktoni dollár (B\$). Armstonból Bricktonba szállítani egy uncia aranyat 13 armstoni dollárba kerül. Emiatt és az arbitrázs lehetetlenségére való érvelésből kifolyólag az A\$/B\$ árfolyam nem lehet kisebb, mint **9,16** A\$/B\$.

$$\text{Számolás}=(216+13)/25=\mathbf{9,16}$$

Egy országnak termelési lehetőségeit az $3x^2+6y^2=299$ egyenlettel lehet leírni, ahol az x és az y a két jószágból termelhető mennyiséget jelölik. Az ország fogyasztóinak hasznossági függvénye $U=xy^3$, ahol x és y a fogyasztási mennyiségeket jelölik. Mekkora mennyiséget termelnek y -ből autark egyensúlyban?

Válasz:**6,11**

$$3x^2+6y^2=299$$

$$U=xy^3$$

$$MRT=6x/12y=x/2y$$

$$MRS=1/3*y/x$$

$$x/2y=1/3*y/x$$

$$3x^2=2y^2$$

$$x^2=2/3*y^2$$

$$2y^2 + 6y^2 = 299$$

$$8y^2 = 299$$

$$y = 6,11$$

$$x = 4,99$$

Egy kis ország gazdaságának működése megfelel a ricardói modell feltevéseinek. Két jószágot, x-et és y-t lehet termelni, és egységnyi x termeléséhez 5 egységnyi munka kell, az y termeléséhez pedig 13 egység munka. Az összes rendelkezésre álló munka 308 egység. A gazdaság szabad kereskedelmet folytat a világ többi részével, s a világpiacon az x jószág egysége 1 egység y-ba kerül. Hány egység y jószágot termelnek?

Válasz: 0

Egy kis ország gazdaságának működése megfelel a ricardói modell feltevéseinek. Két jószágot, x-et és y-t lehet termelni, és egységnyi x termeléséhez 5 egységnyi munka kell, az y termeléséhez pedig 7 egység munka. Az összes rendelkezésre álló munka 179 egység. A gazdaság szabad kereskedelmet folytat a világ többi részével, s a világpiacon az x jószág egysége 1 egység y-ba kerül. Hány egység y jószágot termelnek?

Válasz 0

learning.unideb.hu
Nemzetközi közgazdaságtan : Nemzetközi közgazdaságtan 2020. június 15. 8:00-9:40 (50 perc)

Nemzetközi közgazdaságtan (GT_AGMN021, GT_ANGN021, GT_AKMN031, GT_APSN023, GT_ATVN026, GT_AGML021, GT_ANGLO21, GT_AKML031, GT_APSL023, GT_ATVL026, GT_ATVLK026-17)

17. kérdés
Még nincs rá válasz
2 pont
szerezhető
A kérdés megjelölése

Egy kis ország gazdaságának működése megfelel a ricardói modell feltevéseinek. Két jószágot, x-et és y-t lehet termelni, és az országunknak x-ben van komparatív előnye világ többi részével szemben. Ezért szabad kereskedelem mellett nem termelnek y jószágot, x-ből viszont 13 egységet termelnek. Az x világpiacon 4 egység y jószág. A gazdaság fogyasztóinak hasznossági függvénye: $U(x,y) = xy^2$. Számolja ki, hány egység x-et fogyasztanak az országban szabadkereskedelem mellett!

Válasz 4,1

Következő oldal

Teszt navigáció

1.	2.	3.	4.	5.
6.	7.	8.	9.	10.
11.	12.	13.	14.	15.
16.	17.	18.	19.	20.
21.	22.			

Próbálkozás vége ...

Hátralévő idő 0:19:04

Abszolút előny: Melyik ország tudja olcsóbban, kisebb munkaerő ráfordítással előállítani a terméket.
(Adam Smith)

Komparatív előny: Az országok azt a terméket termelik, amelyben nagyobb a termelékenység előnyük vagy kisebb a termelékenység hátrányuk. (David Riccardo)

Alternatív költség: Egyik jószág másik jószágban kifejezett relatív ára.

THL görbe fogalma: Termelési lehetőségek határgörbe, megmutatja, hogy egy adott ország rendelkezésre álló erőforrásaival maximálisan mennyit tud termelni.

Termelési pont kereskedelem esetén: TLH görbe és a világpiaci áregyenes érintési pontja.

Fogyasztási pont kereskedelem esetén: Világpiaci áregyenes és a közömbösségi görbe érintési pontja

Leonfief paradoxon: Legismertebb ellentmondása a H-O modellnek. Az USA külkereskedelmi szerkezetét vizsgálja, az export túlnyomó részében munkaintenzív termékek szerepelnek. Az amerikai export munkaintenzívebb, mint az amerikai import és ez ellentétben áll a H-O modellel.

H-O modell alapfeltevései: 2 ország, 2 jószág, 2 termelési tényező: tőke és munka. A tényező ellátottság különbözik a két országban. Szabadkereskedelem van, ugyanolyan technológiával gyártják.

Ricardói modell alapfeltevései: 2x2 modell, 2ország 2 jószág 1 termelési tényező (mindig munka lesz) Tökéletes verseny van. Javak szabadon áramlanak az országok között.

Állandó mérethozadék: T szeresével növelek minden inputot akkor a kibocsájtás T szeresével változik.

Neoklasszikus termelési függvény 2 tulajdonsága: csökkenő mérethozadék és növekvő alternatív költség

Szabadkereskedelem fogalma: Az országok semmilyen kereskedelem politikai eszközzel nem akadályozzák a kereskedelmet. Ilyen ország nem létezik.

Protekciónizmus fogalma: A kormányzat a hazai termelők védelme érdekében különböző kereskedelem politikai eszközöket használ.

Soroljon fel legalább 3 kereskedelem politikai eszközt: Célja, hogy a termelőket védje: vám, kvóta, szubvenció, deviza politikai eszköz, adminisztratív előírások

Nevezze meg a vámok két típusát: **1. Fiskális vámok:** A kormányzat azért veti ki, hogy bevételeit növelje. **2. Védő vámok:** Hazai termelőket védjék.

Vám: külföldről származó termékeknek a megadóztatását jelenti. Mennyiségre kivetett adóként kezelik.

Soroljon fel legalább 3 okot, magyarázatot a protekcionista eszközök használatára:

- 1) gyermekcipőben járó iparág (Amikor kialakulnak hátrányban vannak, nincs tapasztalat, ezért kell őket védeni vámokkal)
- 2) antidömping érv (elárasztja a piacot egy termék, ennek megakadályozására kivetik)
- 3) nemzetbiztonsági érv (vásárolj hazait, arra biztat)
- 4) optimális vám logikája

Holtteker veszteség: Nemzetgazdasági veszteség nem kerül sem a termelőhöz, se a fogyasztóhoz.

Mit nevezünk árfolyamnak, s milyen árfolyam rendszereket ismer? : Az árfolyam megmutatja, hogy 1 egység külföldi valutának mennyi a hazai fizetőeszközben kifejezett ára. Direkt és indirekt (nagyrészt ez) árfolyam van.

2 féle árfolyam rendszer:

Szabad lebegtetés (flexibilis) : a piac által kialakított árfolyam. A központi bank nem tereli az árfolyamot.

Rögzített árfolyam (fix) : a központi bank egy előre kitűzött árfolyamcél elérése érdekében tereli az árfolyamot.

Hogyan hat a hazai valuta leértékelődése az exportra? Pozitivan hat az exportőrökre, mivel a külföldi bevételeit magasabban váltja vissza és a turisták is. Ha felértékelődik a valuta jól jár az importőr és a külföldre látogató, turista.

Ha a Ft/euró árfolyam 310, a román lej/euró árfolyam pedig 4, akkor mi a Ft/román lej keresztárfolyam?

$310/4=77,5\text{Ft}/1\text{ lej}$

Fogalmazza meg a fedezetlen kamatparitás elméletét!

$$i = i^* + (e - e^e) / e$$

i = belföldi kamatláb

e = azonnali árfolyam (spot árfolyam)

i^* = külföldi kamatláb

e^e = várt árfolyam

Magyarázza meg röviden az abszolút és relatív vásárlóerő paritás elméleteket

Ha a leértékelődési ütem pozitív, akkor a hazai valuta leértékelődik.

Ha negatív, akkor a hazai valuta felértékelődik.

Abszolút vásárlóerő paritás = 1 ár törvényen alapul. Megmutatja, hogy a hazai valuta vásárló ereje hányszorosa a külföldinek.

$e = p/p^*$ hazai/külföldi árszinvonal

Relatív vásárlóerő paritás = Nem 1, mindig más $e = p_i - p_i^*$

IGAZ **HAMIS**

Adam Smith az abszolút előnyök elvével magyarázta a külkereskedelem irányát. **IGAZ**

A komparatív előnyök elve szerint csak az az ország járhat jól a szabadkereskedelemmel, amelyben minden jószágot komparatív előnnyel termelnek. **HAMIS**

Egy jószág termelésének tőkeintenzitása függ attól, hogy mekkora a tőke bérleti díja a munkabérhez képest. **HAMIS**

A külkereskedelem ricardói modelljében a komparatív előnyök függetlenek a preferenciáktól. **IGAZ**

A folyó fizetési mérleg mindig egyensúlyban van. **HAMIS**

Az autark árárány a világpiaci árat jelenti. **HAMIS**

Ha a pénzügyi mérleg deficit, akkor a tőkemérleg szufficit. **IGAZ**

A mennyiségi korlátozás által generált kvótajáradék az importőrökhöz is kerülhet. **IGAZ**

1. A nemzetközi gazdaságtan a szuverén országokat vizsgálja. –HAMIS
2. Két ország akkor is kölcsönös előnyök mellett kereskedhet egymással, ha az egyik minden termék gyártásában hatékonyabb a másiknál és az alacsonyabb hatékonyságú gazdaság termelői csak alacsonyabb bérekkel maradhatnak versenyképesek. – IGAZ
3. A nemzetközi kereskedelem révén az országok szűkebb termékválaszték előállítására szakosodnak, és ennek köszönhetően fokozottan használják ki a termelési méretnagyság növeléséből eredő hatékonysági előnyöket. – IGAZ
4. Külkereskedelem nincs befolyással az országon belüli befolyásra/jövedelemelosztásra. –HAMIS
5. Nemzetközi tőkepiac folyamatosan veszít a jelentőségéből. –Hamis (mert, egyre nagyobb a jelentősége)
6. Nemzetközi kereskedelemben nem foglalkoznak a nemzetközi pénzügyekkel-HAMIS
7. Komparatív előny Adam Smith nevéhez fűződik.-HAMIS (David Ricardo nevéhez fűződik)
8. A hitelkapcsolatok a kölcsönösen előnyös kereskedelmi kapcsolatok formái. –IGAZ
9. A Ricardoi-modellben(RM) az alternatív költség megegyezik a TLH görbe meredekségének abszolút értékével. – IGAZ
10. RM egytényezős modell.-IGAZ (munka)
11. RM-ben a munkaerő a magasabb hatékonyságú szektor felé áramlik.-IGAZ
12. RM-ben a gazdaság akkor szakosodnak 'A' termékre, ha 'A' termék relatív ára meghaladja az alternatív költséget.-IGAZ
13. 2 ország között hasznos a kereskedelem, ha mindkét ország komparatív előnyeit használja ki.-IGAZ
14. A gazdaság akkor termeli mindkét terméket, ha a relatív ár egyenlő az alternatív költséggel.-IGAZ
15. Ricardo szerint kereskedelem hiányában az áruk relatív árai kezdenek egymáshoz közeledni.-IGAZ
16. RM monopol piacot feltételez.-HAMIS (tökéletes verseny)
17. Egy ország akkor rendelkezik abszolút előnnyel, ha több munkaerővel tudja előállítani ugyanazt a terméket. – HAMIS
18. RM-ben külkereskedelem hiányában a termelés relatív ára minden országban a relatív egységnyi felhasználástól függ.-HAMIS
19. RM-ben külkereskedelem hiányában a termelés relatív ára minden országban a tőkefelhasználástól függ.- HAMIS
20. Parciális egyensúly esetén a piacok közötti egyensúlyt vizsgáljuk.-HAMIS
21. Parciális egyensúly esetén a piacok közti kölcsönösséget vizsgáljuk.-IGAZ
22. A külkereskedelem szűkíti a fogyasztói lehetőségeket.-HAMIS(bővíti)

23. A külkereskedelem kiegyenlíti a fogyasztói lehetőségeket két ország között.-HAMIS(bővíti)
24. RM szélsőséges szakosodást ábrázol.-IGAZ
25. A SPECIFIKUS TERMELÉSI TÉNYEZŐK MODELLJÉBEN a gazdaság két tényezőt ÁBRÁZOL.-IGAZ
26. STT-ben 3 termelési tényező van.-IGAZ(munka,tőke,föld,de mindig 2-2-őt ábrázol=>munka+tőke,vagy munka+föld)
27. A föld és a tőke specifikus termelési tényezők.-IGAZ
28. A munka mobil tényező.-Igaz
29. Minden termelési tényező mobil.-HAMIS(csak a munka, a tőke és a föld specifikus term.tényezők)
30. STT-ben növekvő munkaerő felhasználás a másik tényező csökkenését eredményezi.-IGAZ
31. Egyik szektor munkaerő felhasználásának növelése a másik szektor munkaerőfelhasználásának a csökkenését jelenti.-IGAZ
32. Egyik szektor munkaerő felhasználásának a növekedése a másik szektor munkaerő felhasználását nem befolyásolja.-HAMIS
33. SST-ben a TLH-görbe a munkaerő csökkenő hozadékát mutatja.-IGAZ
34. "A" termék relatív árának növekedésének hatására növekszik „A” termék kibocsátása.-IGAZ
35. A relatív árak változásának nincs hatása a jövedelemelosztásra.-HAMIS
36. Külkereskedelem akkor jöhet létre, ha a két ország árában különbség van.-HAMIS
37. Külkereskedelem a relatív árak konvergenciáját idézi elő.-IGAZ
38. A gazdaság rendelkezésére álló import mennyisége meghatározza, illetve korlátozza az export mennyiségét.-IGAZ
39. Külkereskedelem annak a termelési tényező számára hasznos, amelyek a külföldi ország export szektorára jellemző.-HAMIS
40. A külkereskedelem alkalmas a jövedelemelosztás hatásainak bemutatására.-IGAZ
41. HECKSCHER-OHLIN modellben a komparatív előny függ a gazdasági és technológiai tényezőktől.-IGAZ
42. HO-t tényezőarányok elméletének is nevezzük.-IGAZ
43. HO-ban a gazdaságok 2 terméket állítanak elő.-IGAZ
44. OH_ban minden termék előállításához két termelési tényezőt használnak fel.-IGAZ
45. Kompetitív piacon érvényes a HO.-IGAZ(=tökéletes verseny)
46. Relatív árak változásai erősen befolyásolják a jövedelmet.-IGAZ

47.Nincsenekkihasználatlan kapacitások.-IGAZ

48.Olyan termék előállítás hatékony, amelyet a gazdaságban igényelnek.-IGAZ

Választós

A Heckscher Ohlin modell szerint a komparatív előnyök forrása

- a) Az országok technológiájának eltérései
- b) Az országok preferenciájának eltérései
- c) **Az országok termelési tényezőkkel való ellátottságának eltérései.**
- d) a és c

Leonfief eredményei azért tekinthetők paradoxnak, mert az Egyesült Államokról azt gondolták, hogy

- a) technológiailag fejlettebb a világ más részeihez viszonyítva
- b) **tőkével relative bőségesebben ellátott a világ más részeihez viszonyítva**
- c) munkával relative bőségesebben ellátott a világ más részeihez viszonyítva
- d) mindegyik fenti válasz helyes

A folyó fizetési mérleg többlet azt jelenti, hogy

- a) **az ország nettó megtakarító a világ többi részével szemben**
- b) az országnak tőkemérleg többlete van
- c) a hazai értékpapírban lévő külföldi beruházások szintje nagyon alacsony
- d) mindegyik fenti válasz helyes

A **Heckscher Ohlin modell** szerint a tényezőárak szabad tényezőáramlás nélkül is kiegyenlítődnek.

Az állandó meredekségű termelési lehetőségek határa görbe azt jelenti, hogy az egyik jószág termelésének másik jószágban kifejezett alternatív költsége állandó.

Az **autark egyensúly** esetén az ország minden jószágból annyit fogyaszt, amennyit termel.

A Heckscher Ohlin modell szerint egy tőkével relatíve jobban ellátott ország azt a jószágot termeli komparatív előnnyel, amelyik **tőkeintenzívebb**.

Belső cserearány: javak relatív ára, 1 jószág másik jószágban kifejezett ára.

alternatív költség: egyik jószág másik jószágban kifejezett relatív ára.

Ricardoi modell alapfeltevései: 2x2 modell, 2 ország, 2 jószág, 1 termelési tényező. Tökéletes verseny van. Javak szabadon áramlanak az országok között.

A Ricardoi modell alapján 100%-os specializáció jön létre. Minden egyes ország valamilyen módon befog kapcsolódni a világgazdaságba.

TLH: termelési lehetőségek határgörbe megmutatja, hogy egy adott ország rendelkezésre álló erőforrásaival maximálisan mennyit tud termelni.

TLH meredeksége: transzformációs határráta = MRT

Mennyit kell feláldozni az egyikből, hogy 1 egységgel tudjuk növelni a másikat.

Komparatív előnyös egy termék, ha egy másik termékben kifejezett ára kisebb.

A komparatív előny forrása az a relatív tényező ellátottság.

Amelyik tőkében gazdag tőkeintenzív, amely munkában munkaintenzív.

Kvóta: külföldről származó termékre vonatkozik. Járadék nem biztos, hogy a kormányt fogja illetni.

Szubvenció: Támogatás, a kormány azt szeretné, hogy a hazai termelők többet exportáljanak a kimenő terméket tenni olcsóbbá.

Fizetési mérleg: belföld és külföld, mint gazdasági szereplők között meghatározott időszakban lezajló reálgazdasági és pénzügyi műveletek számbavételére szolgáló kimutatás.

Valuta: bármelyik ország pénzneme, ha az egy deviza külföldi kezében van, készpénz

Deviza külföldi: aki nem állampolgár az adott országban.

Deviza: valutáról szóló követelés, számlapénz.

Folyó fizetési mérleg: az ország nettó megtakarítási pozícióját jelöli.

Fizetési mérleg:

1) Folyó fizetési mérleg	3) Pénzügyi mérleg
2) Tőke mérleg	4) Tévedések és kihagyások

Abszolút vásárlóerő paritás: 1ár törvényen alapul.

Abszolút vásárló paritás miért nem teljesül: 1. szállítási költség. 2. kereskedelmet akadályozó tényező. 3. világpiac nem kompetitív.

Tegyük fel, hogy egy kis országban szabadkereskedelem mellett az import mennyisége 100. Ha 10 egységnyi specifikus vámot vetünk ki, akkor a vámbevétel értéke: PONTOSAN 1000

Az abszolút vásárlóerő paritás gyengébb kritérium a relatív vásárlóerő paritásnál. IGAZ

Melyik nem igaz? Ha importvámot vet ki egy importáló ország kormánya, cserearány nyereség, akkor keletkezhet, ha a VILÁGPIACI ÁR CSÖKKEN.

A reálárfolyam EGY KÜLFÖLDI JÓSZÁGKOSÁR BELFÖLDI JÓSZÁGBAN KIFEJEZETT ÁRA.

A kiskorú iparág védelmére vonatkozó érv EGY PROTEKCIONIZMUS MELLETTI ÉRVÉNYES ÉRV.

1944 és 1973 közötti időszak nemzetközi pénzügyi rendszere a BRETTON WOOD-i pénzügyi rendszerként ismert.

A nemzetközi kereskedelem ricardói modelljében feltételezzük, hogy a munka szabadon áramlik az IPARÁGAK között, de nem áramlik szabadon az országok között.

Kis országon azt értjük, hogy az ország importjának megváltozásának hatására nem változik meg a VILÁGPIACI ÁR.

Adam Smith a kereskedelmet az ABSZOLÚT előnyök alapján magyarázta.

A Heckscher Ohlin modellben 2 országot, 2 technológiát és 2 TERMELÉSI TÉNYEZŐT tételezünk fel.

A Balassa Samuelson hatás arra ad magyarázatot, hogy miért térnek el tartósan az árfolyamok a VÁSÁRLÓERŐ PARITÁSNAK megfelelő árfolyamtól.

A GDP 100, az export 74, az import 63. Mekkora a nettó export? $74-63=11$

A fedezetlen kamatparitás csak rögzített valutaárfolyam mellett igaz? HAMIS

Ha csökken az import, akkor A FOGLALKOZTATOTTSÁG VALÓSZÍNÜLEG NEM VÁLTOZIK, MERT AZ IMPORTHELYETTESÍTŐ SEKTORBAN NÖVEKSZIK, AZ EXPORTHELYETTESÍTŐ SEKTORBAN MEG CSÖKKEN.

Ha egy ország jövedelme növekszik minden egyéb változatlansága mellett, akkor a kereskedelmi mérleg egyenlege NÖVEKSZIK, MERT CSÖKKEN AZ IMPORT:

A határidő árfolyam nem lehet ugyanannyi, mint az azonnali árfolyam. HAMIS

A Heckscher Ohlin modellben a relatív tényezőellátottságok magyarázzák a specializációt IGAZ

A külkereskedelemből azért származhat haszon, mert AZ ORSZÁGOK TÖBB ERŐFORRÁST ALKALMAZNAK ABBAN AZ IPARÁGBAN, AHOL NAGYOBB A TERMELÉKENYSÉG ÉS KEVESEBBET OTT AHOL KISEBB.

Az autark árárány csak a termelési lehetőségek határa görbe helyzetétől függ. HAMIS

A riccardói és a Heckscher Ohlin féle kereskedelmi modell közös feltevése, hogy a KOMPARATIV ELŐNYÖK OKA A KÉT ORSZÁG TERMELÉSI FELTÉTELEINEK ELTÉRÉSÉBEN REJLIK.

A fedezetlen kamatparitás elmélete szerint a HAZAI KAMATLÁB csökkenése esetén minden egyéb változatlansága mellett gyengül a hazai valuta.

Az abszorpciós függvény autonóm része függ az autonóm fogyasztástól a beruházástól és a KORMÁNYZATI VÁSÁRLÁSTÓL.

Ha egy kis országban vámot vetnek ki egy jószág importjára, akkor a HAZAI KERESETT MENNYISÉG biztosan csökken.

A Balassa Samuelson hatás szerint a KEVÉSBÉ TERMELÉKENY országok valutája alulértékelt az abszolút vásárlóparitáshoz képest.

A bretton woods-i rendszerben az országok árfolyam politikájának ellenőrzését a VILÁGBANK látta el.

Az aranystandard rendszerben abból az országból áramlik ki az arany, amelyben a FOLYÓ FIZETÉSI MÉRLEG EGYENLEGE negatív.

Nemzetközi pénzügyi rendszer kialakulása 4 szakasz:

1. Aranystandard rendszer 1870-től 1. vh-ig. (Minden valuta aranyparitás volt) Aranyhoz való árfolyam megvolt. A jegybankok között aranyszállítás történik, ami automatikusan megszüntette a hiányokat.
2. Két vh közötti időszak megszűnt az aranystandard. Gyors árnövekedés alakult ki, infláció, elértékelődött a pénz.
- 3. Arany Deviza Rendszer** BrettonWoods-i rendszer. 2 vh után 1945-től 1973-ig. A dollárt kötötték az aranyhoz. A többi valutát fix árfolyamon a dollárhoz. A dollár a kulcs valuta. N-edik valuta.
4. 1973-tól napjainkig, lebegő árfolyam rendszer a nyugat európai valuták a dollárral szemben lebegnek és egymás között fix árfolyamot tartanak fent.

Nemzetközi pénzügyi rendszerek

Előadás alapján fel lehet készülni, nincs hozzá feladat. Tudni kell, hogy mit jelent az aranystandard rendszer, stb.

1. 1. világháborúig 1870-1914. aranystandard
2. Átmeneti periódus 1914 – világ gazdasági válság – 2. vh 1946-ig
3. 1946-1973. arany-devizastandard rendszer, Bretton-Woods-i rendszer
4. 1973 – napjainkig lebegő árfolyamok rendszere kb.

Lebegő árfolyam melletti érvek:

1. asszimetria= dollár árfolya nem lehet változtatni
2. a kínálat és kereslet automatikusan alakul. Az árfolyam egy automatikus stabilizátor. A piac határozza meg a keresletet és a kínálatot.
3. Segít a tartós fizetési mérleg egyensúlytalanságán.

Ellenérv: 1. gazdaságpolitika fegyelmetlensége kisebb

2. bizonytalanságot okoz, spekulációnak ad teret.

Egy ország devizapiacáról a következők ismertek: az importból származtatható devizakereslet egyenlete:

$D(E) = 1000 - 326E$, az exportból származtatható devizakinálat egyenlete: $S(E) = 737E$, ahol az E az €/dollar árfolyam, és az € a hazai valuta. Hány euróval változik a hazai monetáris bázis... az árfolyamot az egyensúlyi fölé tartja 10%-al.

$$1000 - 326E = 737E$$

$$1000 = 1063E$$

$$E = 1000 / 1063 = 0,94$$

$$0,94 * 1,1 = 1,034$$

$$S(E) = 737 * E$$

$$737 * 1,034 = \underline{762,05}$$

Egy országban a hazai kamatláb értéke 2,2% a külföldi 5,9%. A hazai valuta a dollár a külföldi a font. Válaszoljon a kérdésekre a fedezetlen kamatparitás elmélete alapján. Mekkora a spot árfolyam ha tudjuk, hogy a hosszú várt árfolyam 5.

$$i = i^* + (e - e^e) / e$$

$$2,2 = 5,9 + (5 - e) / e$$

$$-2,7E = 5$$

$$e = 5 / -2,7 = -1,85$$

NEMZETKÖZI KÖZGAZDASÁGTAN – ELMÉLET

1.anyag

Nettó export: Az export és az import különbsége.

Abszolút hiány: Többször a primer javak.

A Ricardói modell feltevései: (zárt gazdaság):

1. 2 országot, 2 terméket és 1 termelési tényezőt feltételezünk
2. Feltételezzük, hogy nincs pénz
3. Feltételezzük, hogy tökéletes verseny van a piacon: a termék homogén, sok vevő, eladó van, szabad ki- és belépés, érvényesül az árelfogadás
4. Az áruk szabadon mozoghatnak és nincsenek tranzakciós költségek (pl.: szállítási kgt-ek)
5. Egy termelési tényező van: a munka (L) → homogén, azaz minden ember ugyanúgy termel, ugyanúgy dolgozik.
6. A termelési tényező nem országok között, hanem szektorok között mozoghat szabadon (pl.: iparágak)
7. L adott! L felülvonás
8. A technológia (A) is adott, állandó hozadékú
9. A fogyasztók preferenciája adott
10. Egy termék annyit ér, amennyi munkába kerül az előállítás

A elmélet: Abszolút előnyök elve- Adam Smith-hez köthető

Egy termékben annak az országnak van abszolút előnye, amelyik kevesebb ráfordítással tudja előállítani a terméket, mint a másik ország.

- **Termelékenység:** A termelést valamilyen ráfordításra vetítjük rá: pl.: munka → idő
MENNYISÉG/IDŐEGYSÉG, azaz DARAB/ÓRA. (pl. 5darab/ 1 óra → 5 db-ot 1 óra alatt állít elő) Ez azt mutatja, hogy egy ország adott idő alatt hány darabot állít elő.
Egy ország minél több darabot állít elő adott idő alatt, annál termelékenyebb, és fordítva: adott mennyiséget minél kevesebb idő alatt állít elő, annál termelékenyebb (ÓRA/DARAB esetén)

(Ha B ország termelékenyebb Y termékben (azaz hamarabb állít elő 1 egységet, vagy egységnyi idő alatt többet termel, mint A ország), akkor abszolút előnye van Y-ban, tehát kevesebb X-et termel, átcsoportosítja a munkaerőt X szektorból Y-ba ösztönzőkkel, például: magasabb fizetéssel, hogy az eddig X-et termelő munkaerő most már termeljen Y-t, hisz abban termelékenyebb B ország.)

B elmélet: Komparatív előnyök elve-Ricardói modell

Egy termékben annak az országnak van komparatív előnye, amely kisebb alternatív költséggel állítja elő azt a terméket, mint egy másik ország, tehát amelynek kisebb az áldozathozatala.

A termelés alternatív költségei állandóak, a komparatív előnyöket a munkatermelékenység viszonylagos eltérései okozzák és a tényezőellátottság nem játszik szerepet. Végleges specializációra következtethetünk belőle, a feltételezett termelési függvény konstans hozadékot mutat és a transzformációs határráta=MRT konstans a termelési szintektől függetlenül. Az elmaradottabb országnak abban a termékben van komparatív előnye, amelyiknél kisebb mértékű az abszolút hátránya a másik termékhez képest

- **Alternatív költség:** megmutatja, hogy Y termékből mennyit kell feláldozni ahhoz, hogy újabb X-et tudjunk termelni (ez x alternatív kgt-e lesz.)

X alternatív költség: X Y-ban kifejezve. pl.: A ország esetében az X-et osztjuk Y-nal.

Y alternatív költség: Y X-ben kifejezve. pl.: A ország esetében az Y-t osztjuk X-szel.

Marginális alternatív költség: A ponthoz húzott érintő meredekségének abszolút értéke.

Ugyanezt megcsináljuk B ország esetében is, majd megnézzük, hogy X-Y-ban kifejezett értékére melyik országban jött ki alacsonyabb érték, és annak lesz komparatív előnye X-ben. Majd megnézzük, hogy az Y-X-ben kifejezett értékére melyik országban mi jött ki, ahol alacsonyabb, annak lesz Y-ban komparatív előnye.

- **Autark helyzet:** Önellátás működik, nincs külkereskedelem, annyit fogyaszt, amennyit megtermel, nincs export, nincs import. $P_x/P_y = MRT = MRS \rightarrow$ autark állapot
- **Hogyan tudjuk megmondani, hogy egy termék esetében az egyik ország hányszor termelékenyebb, mint a másik?**

Eldöntjük, hogy melyik a termelékenyebb.

pl.: X esetén: A 5óra/db, B 6óra/db alatt állítja elő, A termelékenyebb, ugyanannyi terméket kevesebb idő alatt állított elő. $6/5=1,2 \rightarrow$ A 1,2-szer termelékenyebb X-ben mint B.

pl.: Y-ban A 1óra/db, B 2óra/db \rightarrow A termelékenyebb, $2/1=2 \rightarrow$ A 2-szer termelékenyebb Y-ban mint B.

- **Hogyan hat a szakosodás 1 ország jólétére?**

Mindkét ország esetében összeadjuk azt az időt, melyet bor és posztó termelésére szánnak, majd ezt a 2 eredményt is összegezzük. Ez pl.: 390 óra lesz, tehát autark helyzetben, mikor Anglia és Portugália is gyárt 1-1 bort, 1-1 posztót is.

Szakosodás: Portugáliának komparatív előnye van borban, arra szakosodik. Anglia posztóra. Portugália posztó helyett is bort termel, Anglia pedig bor helyett posztót, mindenki azt termel, amiben komp. előnye van. A rendelkezésre álló idő, azaz 390 óra nem fog változni a szakosodás után sem. Végeredményben az fog kijönni, hogy a szakosodás után 390 óra alatt nem 1-1 posztó és 1-1 bor készült el, hanem Anglia készít 2,2 posztót, Portugália pedig 2,125 bort. Szakosodással többet tudtak előállítani. Anglia posztót cserél majd borra, Portugália pedig bort posztóra. A jólét nő a szakosodás/specializáció következtében.

Világpiaci cserearány: $(P_{bor}/P_{posztó})^W$ itt azt feltételezzük, hogy a bor=X és posztó=Y. Ekkor a világpiaci cserearány a $(P_{bor}/P_{posztó})^A$ és $(P_{bor}/P_{posztó})^B$ közé kell esnie, így mindkét fél számára előnyös lesz a nemzetközi kereskedelem. $(P_x/P_y)^A < (P_x/P_y)^W < (P_x/P_y)^B$ azaz A ország esetében X alternatív költsége < Világpiaci cserearány (x van felül) < B ország esetében X alternatív költsége.

Ha $(P_x/P_y)^B \leq (P_x/P_y)^W < (P_x/P_y)^A$ akkor B-nek nem éri meg a szakosodás, közömbös lesz, túl olcsón tudja majd eladni termékeit.

Ha $(P_x/P_y)^W = 1$, akkor 1x-et adnak 1 y-ért \rightarrow Mindkét ország fogyasztási lehetőségeinek határa kibővül, és nagyobb lesz, mint a termelési lehetőségek határa.

A komparatív előnyök biztos, hogy megoszlanak két ország között, még ha az abszolút előny csak egy országra is koncentrálódik, akkor is nyerhet a külkereskedelemből mindkét ország. Komparatív előnyök megoszlása \rightarrow szakosodás \rightarrow csere

Ricardói következtetés: Akkor is kereskedhetnek egymással az országok, ha 1 országban koncentrálódnak a komparatív előnyök, 1 szektorban. A külkereskedelem növeli a jólétet, tehát minden ország nyer.

Smith és Ricardo hasonlóságai:

- egy termelési tényező
- állandó mérethozadékok

- fogyasztó preferenciák nem játszanak szerepet

Pareto-hatékonyság

Senkinek nem lehet javítani a helyzetén anélkül, hogy másnak ne rontanánk. Pareto hatékony az az elosztás, amikor nem lehet rajta Pareto-javítást végrehajtani.

Pareto-javításról akkor beszélünk, amikor a gazdasági szereplők közötti javak elosztását úgy változtatjuk meg, hogy az egyik szereplő jólétét úgy javítjuk, hogy mások jóléte ne csökkenjen.

TLH görbe alatti terület: lehet úgy javítani valaki helyzetén, hogy másnak ne legyen rosszabb

TLH görbe feletti terület: Nem lehet termelni, csak ha bővülnek az erőforrások, vagy javul a technológia.

TLH görbe fogalma: megmutatja, hogy egy adott gazdaság összes termelési tényezőjének hatékony felhasználásával milyen jószágkombinációkat tudunk előállítani. A TLH görbén termelhetek: megmutatja, hogy erőforrásaimat teljesen felhasználva milyen kombinációkat termelhetek. (Melyik pontot fogjuk választani? Amelyikkel egy közömbösségi görbe érintkezik.) Ha egy görbe érint egy ponton egy egyenest, akkor meredekségük ott egyenlő.

Szakosodás: Kisebb alternatív költséggel való előállításra kell törekedni. Adam Smith szerint Anglia csináljon mindent, Ricardo szerint nem a ráfordítás a lényeg, hanem egy adott termék másik termékben kifejezve. Így jól járnak, mert mindenki arra szakosodik, amiben előnye van és nem pazarolnak erőforrást olyanra, amelyben nem olyan jó a termelésük.

Csere pedig akkor jön létre, ha egy ország többet termel, mint amennyit elfogyaszt, tehát így a felesleget el tudja adni. Kölcsönösen jó csere: akkor lehet, ha az árarányok eltérnek és TLH görbe meredeksége eltér.

MRS

- közömbösségi görbe meredeksége
- helyettesítési határráta
- végtelen sok közömbösségi görbe van
- nem metszik egymást
- egymással párhuzamosak
- a görbén lévőknek ugyanakkora a hasznossága

MRT: Azt mutatja meg, hogy a TLH-n maradva egy termék (y) mekkora mennyiségéről kell lemondani a gazdaságnak ahhoz, hogy egy másik termék (x) előállítását egy egységgel növelhesse.

A TLH origóra konkáv: csökkenő határhozadék elve érvényesül.

- Transzformációs határráta
- TLH görbe meredeksége
- $MRT = TLH$ x szerint deriválva

Optimális pont: $P_x/P_y = MRT = MRS$

Pareto-optimum állapota: Amikor egy gazdaságban nem létezik olyan outputkombináció, amelyben oly módon nagyobb legalább az egyik termék mennyisége, hogy közben egyetlen másik termék mennyisége sem kisebb az eredeténél.

Konvex TLH: A termelés bővítése ágazattól függetlenül csökkenti a termék alternatív költségét, szűkítése viszont növeli azt.

Fogyasztói hatás: A fogyasztás szerkezetének megváltoztatását jelenti.

Külkereskedelmi hatás: A termelési és a fogyasztási hatás együttesen váltja ki.

Jövedelmi hatás: A reál GDP sem marad változatlan, ennek kapcsán jövedelmi hatásról beszélünk.

Ajánlati görbe: Azt mutatja meg, hogy hogyan változik egy ország optimális export-import volumene a világpiaci árárány függvényében

Világpiaci ár egyenes: isoincome egyenes.

Hozadék

Az X és Y termelésében is mindig ugyanannyi. A világ csökkenő hozadékú

Állandó alternatív költség → állandó hozadék

Növekvő alternatív költség → csökkenő hozadék

Heckscher-Ohlin Modell

- 2 országot, 2 terméket és 2 termelési tényezőt feltételezünk (munka, tőke), a termelési függvényeket egyformának feltételezzük.
 $f(Q_x)^A = f(Q_x)^B$
 $f(Q_y)^A = f(Q_y)^B$
- A tényezőellátottság (tőkével és munkával való ellátottság) különbözik az országokban. Ki kell zárni, hogy a tényezőigényesség, K és L aránya átforduljon: pl.: tőkeigényes országból munkaigényes váljon.
- Szabad kereskedelem van: állam nem alkalmaz kereskedelmet befolyásoló tényezőt.
- Csak termékek áramlanak, tényezők nem.

Feladat Heckscher-Ohlin modellre:

Legyen A és B ország, valamint K és L tényezők. Mindkét ország esetében ki kell számolni a K/L és L/K tényezőket.

	A ország	B ország
K	50	200
L	100	200
K/L	$\frac{1}{2}$	1
L/K	2	1

Tőkében relatív gazdag : B lesz, mert K/L mutatója neki nagyobb, ezt azt jelenti, hogy több tőke jut egy munkásra B országban mint A-ban. Tőkében relatív szegény : tehát A lesz.

Munkában relatív gazdag: A lesz, mert az L/K mutatója neki nagyobb, ez azt jelenti, hogy egy tőkére több munkás jut A-ban, mint B-ben Munkában relatív szegény: B lesz.

- L/K megmutatja, hogy egy egység tőkére hány munkás jut
- K/L megmutatja, hogy egy egység munkára hány tőke jut

$$Q_x = 2 * K^{1/2} * L^{1/2}$$

$Q_y = K^{1/3} * L^{2/3}$ → ebben az esetben Q_x relatív tőkeigényes (tőke intenzív), Q_y pedig relatív munkaigényes (munka intenzív)

K-ban B ország hányszor jobban ellátott? K^B/K^A

Viszont B ország L-ben is ellátottabb, mint A ország : L^B/L^A . Ez azért van, mert B abszolút jobban ellátott K-val és L-lel, de relatívan csak tőkével van jobban ellátva, mint A. A pedig relatívan csak munkában gazdag.

- Munkaintenzív az a termék**, amely a munkát jobban igényli, mint a másik termék.
- Tőkeintenzív:** mely a tőkét a munkához képest nagyobb bőségben igényli a másik termékénél.

Tőkében relatív gazdag országnak komparatív előnye lesz a tőkeintenzív (tőkeigényes) termékekénél és a **munkában relatív gazdag országnak komparatív előnye** lesz a munkaigényes (munkaintenzív) termékekénél

Egy országnak azon termék termelésében van komparatív előnye, mely termék intenzíven igényli azt a tényezőt, mellyel az ország relatíve jól ellátott. A relatív tényezőellátottság különböző reál tényezőárakat képez. Azt fogja exportálni, amiben relatíve gazdagabb. Ha az importra vámot vetnek ki, akkor ezzel a relatív szegény ország fog nyerni.

Először meg kell állapítani, hogy melyik ország melyikben relatív gazdag, majd hogy melyik a relatív tőke és munka intenzív.

Leontief paradoxon

Az USA külkereskedelmi adatait vizsgálta 1947-ben. Azt az eredményt kellett volna kapniuk, hogy az USA TŐKEintenzív/igényes termékeket exportál (kivisz) és munkaintenzív termékeket importőre (behozója). Ehelyett azt kapták, hogy MUNKAintenzív termékeket exportál. → ellentmondásos helyzet (paradoxon)

Kereskedelmet akadályozó tényezők: vámok, bejön a tényezők áramlása is, munkatényezők homogenitása.

Az USA exportjában olyan termékek voltak, amelyek előállításához magas tudást igényelt, tehát magasan képzett munkaerőt igényelt, pl.: mérnök munkája. Ezt humántőkeként számították tehát K. (neofaktor elméletek). Viszont az eredmény ugye MUNKAigényes termékek exportálása, itt a tudás munkaként, L-ként jelenik meg.

Következménye a H-O féle szakosodásnak:

A munkaigényes országban nő a bér, a tőkeigényes országban pedig nő a kamat.

A szakosodás megváltoztatja a relatív tényező árarányokat.

$(W/r)^A$ nő, mert W nő

$(W/r)^B$ csökken, mert r nő

Mindaddig nő a szakosodás, amíg kiegyenlítődnek a relatív tényező árarányok: $(W/r)^A = (W/r)^B$

Akkor már nincs szakosodás. Nem csak a relatív tényező árarányok, hanem a tényezőárak is kiegyenlítődnek:

$W^A = W^B$ és $r^A = r^B$

$(MPL = W/p)$

$p \cdot MPL = W$

$p \cdot MPK = r \rightarrow$ a termékárak és a határtermékek is azonosak

2.anyag

Protekciónizmus

Olyan gazdaságpolitika, mellyel a hazai termelőket védik az erős külföldi versenytől vám-és nem vám jellegű intézkedésekkel (tarifális és nem tarifális intézkedések). A fejlődő országok protekciónistábbak, mint a fejlettebbek. Magasabbak a vámok, nem versenyképesek, a vámokkal védik magukat (gyerekcipőben járó iparágak érvelés).

I. Vámjellegű eszközök

A vám fogalma: adó, amit a nemzetközi kereskedelembe érintett termékekre, szolgáltatásokra vetnek ki.

Közvetett adó: Akkor vetik ki az áruira, ha átlépi az országhatárt.

Normatív szabályozó: A termék árát befolyásolja a vevők és eladók kilététől függetlenül.

a)

- Importvám: ez a gyakoribb, a termék behozatalára vetik a vámot, ez adminisztrációs okokból egyszerűbb
- Exportvám: a termék kivitelére vetik

b)

- Védővám: adott ország védi a termelőit ezzel a vámmal, hogy az import ne ömöljön gyorsan. Külföldi árukra kivetett nagy behozatali vám.

- Nevelővám: Addig kell alkalmazni, míg belföld meg nem erősödik, míg fel nem tudja venni a versenyt a külföldiekkel.

c)

- Ad valorem: értékvámok, a vám mértékét az áru értékének %-ában adják meg.
- Specifikus vámok: fix összeg, pl.: termékenként 5 Ft a vám.

II. Nemvám jellegű eszközök

- Kvóta: mennyiségi korlátozás, segítségével korlátozni lehet, hogy egy adott termékből mennyi jöjjön be egy országba. Importőr veti ki az exportőr országra. Kvóta bevezetése: termék ára nő.
- a) importkvóta: behozatali engedély → mennyi az a mennyiség, melyet be lehet hozni egy termékből, ezt a mennyiséget korlátozza.
- b) exportkvóta: kiviteli engedély → pl.: műkincsekre. (kiviteli mennyiséget korlátozza egy termékből, mennyit lehet max kivinni)
Az export és importkvóta esetében engedélyeket bocsátanak ki, és a terméket csak az hozhatja be vagy viheti ki, akinek van rá engedélye, és csak annyit lehet behozni vagy kivinni, amennyi meg van engedve.
- Önkéntes exportkorlátozás: Az egyik ország megkéri a másikat, hogy korlátozza az exportját
- Devizapolitikai eszközök: kényszerárfolyamok alkalmazása
- Adminisztratív eszközök: pl.: szabványok (1 országban 1 fajta dugvilla legyen), egészségügyi biztonság, környezetvédelmi normák.

A protekcionizmus melletti érvek:

a, Érvénytelen érvek:

1. hazafiasság
2. foglalkoztatottság:
 - a vám hatására az egyik iparágban többen fognak dolgozni máshol kevesebben.
 - „munkahelyet teremtünk” nem jelent semmit
3. egy iparág jólétének növelése

b, Érvényes érvek:

1. optimális vám: Nagy o. esetén cserearány nyereséget hoz létre. Kis o. esetén az optimális vám 0, mert nem érhet el cserearány nyereséget.
Cserearány nyereség: Ha nagy o. vámot vet ki. → A Pw alacsonyabb lesz, mint eddig volt, mert kevesebbet importálunk.
Termelési szubvenció: Importtal versengő termelőknek nyújtja az állam.
Nemzetközi cserearány: javak egymáshoz viszonyított aránya.
2. Kiskorú iparág (Friedrich List)
 - Importhelyettesítő iparosítás
 - cél: megvédje a hazát addig, amíg fejletlen
 - Iparági iparosítás
3. Jövedelem eloszlás

Miért van protekcionizmus, ha a fogyasztók tömege veszít, termelők kis része nyer?

- ha diplomácia van, akkor a fogyasztók érdekei lennének
- mert nem tudunk róla, a termelők tudják, ha drágább lesz
- előny, ha a termelők kevesebben vannak → könnyebb szerveződni.

GATT: General Agreement on Tariffs and Trade, Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény. 1947-ben kötötték. Ez egy multilaterális egyezmény a nemzetközi kereskedelem szabályozásáról. A tagok vámkedvezményt nyújtanak egymásnak és kötelezettséget vállalnak, hogy alkalmazzák egymás irányában a legnagyobb kedvezmény elvét.

WTO: World Trade Organization, Kereskedelmi Világszervezet. 1995-ben jött létre a GATT utódaként. Céljai a GATT-éhoz hasonlóak, de állandó szervezet. Célja: a nemzetközi kereskedelem liberalizációja az ún. tarifális kereskedelmi akadályok és a nemtarifális kereskedelmi akadályok fokozatos leépítése ill. megszüntetése. Protekcionizmus visszaszorítása mindkettő célja!

Ha egy országban bevezetnek egy vámot, az rá fog rakódni a világpiaci árra. Szabad kereskedelem esetén a világpiaci ár érvényesül, nincsenek tranzakciós ktg-ek. Ha a világpiaci ár alacsony, akkor a termelők kevés terméket akarnak eladni, a vevők viszont sokat akarnak venni. Ha a világpiaci ár magas, a termelők sokat akarnak eladni, a vevők keveset akarnak venni. Ha a világpiaci árat (P_w) a vám (T) annyira megnöveli, hogy az autark egyensúly fölé kerül, akkor is az autark egyensúly szintjét nézzük. (Ez nem okos döntés). A vám jó a belföldi termelőknek, mert magasabb áron adhatják el a terméket a hazai vevőknek. A kormányzat jól jár: vámbevételhez jut. A fogyasztó viszont rosszul jár, mert magasabb árral szembesül.

Vámbevétel: Importra kivetett vámból származó bevétel.

Kvótajáradék: Kvótából lehet profitot szerezni. Megveszek valami a világpiaci áron, beviszem egy országba engedéllyel, eladom belföldi áron. A kvótajáradékból részesedhet külföldi, kormányzat és belföldi is. Ez csak legfeljebb olyan jó mint a vámbevétel.

Keresleti függvény: Egy termék ára és keresett mennyisége közötti összefüggés.

Fogyasztói többlet (FT) Consumer surplus (CS): Abból ered, hogy a fogyasztók egy magasabb árat is hajlandóak lettek volna fizetni, de csak a piaci árat kellett megfizetniük.

Termelői többlet (TT) Producer surplus (PS): Már egy alacsonyabb áron is eladná a termelő az árut, de magasabbért fogja, P^* -ért.

Vám bevezetésének hatásai (néni fog az ár):

A fogyasztói többlet csökken: $-(a+b+c+d)$

A termelői többlet nő: $(+a)$

Kormányzat vámbevétele: nő $(+c)$

Társadalmi jólét (SW) : $-(b+d)$ az előző 3 összessége alapján : csökken.

Tehát T bevezetése jólétszökkentő, szabad cserét gátolja.

Holtteherveszteség (DWL): Társadalom számára azért vész el a kis háromszög, mert indokolatlanul sok erőforrást használnak, (meg van drágítva vámmal), vámmal védik a hazai termelést. Illetve azok miatt keletkezik, akik már nem veszik meg a terméket a túl magas ára miatt.

Kisország: nem képes változtatni a világpiaci áron. Vám és kvóta ekvivalens. (egyik sem jobb a másikonál)

Nagyország: tud rajta változtatni, tudja befolyásolni. Ha a kvótajáradék külföldiekhez kerül, akkor nő a holtteherveszteség, korrupció előfordulhat, vám ezért jobb.

3.anyag

Nemzetközi fizetési mérleg: Egy statisztika/adathalmaz/kimutatás, mely egy adott országhoz tartozó rezidensek (deviza belföldi) ill. nem rezidensek (deviza külföldi) közötti tranzakciókat összesíti tipikusan 1 évre vonatkozóan valutában és devizában. Magyarországon a jegybank csinálja a nemzetközi fizetési mérleget Ft-ban és euróban.

valuta: idegen ország pénze, saját pénzünket nem nevezzük így, idegen ország készpénze, pl.: 20 euros bankjegy

Szereplők a valutapiacon:

- végső felhasználók
- kereskedelmi bankok
- valuta brókerek
- központi bank

deviza: valutára szóló követelés, nem készpénz. pl.: a bankban van 200 euro a számlán.

deviza belföldi: jövedelme, költsége hazai pénzben merül fel. Életvitelszerűen az adott országban él, attól még lehet más állampolgár, de természetesen magyar is. (aki Erasmussal kimegy külföldre, az még devizabelföldinek számít a saját hazájában, attól, hogy fél évet külföldön tartózkodik.)

deviza külföldi: pl.: Londonban élő, dolgozó magyar állampolgár. Életvitelszerűen már nem belföldön él, költségei és jövedelme a választott hazájának pénznemében merül fel pl.: fontban.

-a nemzetközi fizetési mérlegbe való könyvelés: kettős könyvvitel szerint: Tartozik és Követel oldal, tehát 1 tranzakció 2 számlát is érint. Követel: Deviza be + és Tartozik: Deviza ki –

A nemzetközi fizetési mérleg 4 almérlege:

- folyó fizetési mérleg/current account CA
- tőkémérleg/capital account KA
- pénzügyi mérleg/financial account FA
- hivatalos devizatartalékok változása

I. Folyó fizetési mérleg CA: a folyó tételeket tartalmazza, amelyek az adott évet érintik

•1. Áruk:

- exportügylet (deviza beáramlás)
- importügylet (deviza kiáramlás)

Külkereskedelmi mérleg egyenlege
ha $\text{exp} > \text{imp} \rightarrow$ többlet, $\text{exp} < \text{imp} \rightarrow$ hiány
(szufficit/deficit??)

•2. Szolgáltatások. exportjuk, importjuk láthatatlan. pl.: idegenforgalom, pénzügyi banki szolgáltatások, fuvarozási szolgáltatások, szállítmányozási, távközlési szolgáltatások.

•3. Jövedelmek: - bérjövdelem (munkajövdelem)
- profit, kamatjövdelem (tőkejövdelem)

•4. Transzferek –viszonyzatlan átutalások
- egyoldalú átutalások

Pl.: segélyek, adomány, magánszemélyek közötti ajándékozás, éhezőknek küldött étel \rightarrow cserébe nem kapunk semmit.

$1+2+3+4=\text{EGYENLEG}$
ha $+$ \rightarrow aktív a folyó fiz. mérleg (többlet)
ha $- \rightarrow$ passzív a folyó fiz. mérleg

II. Tőkemérleg KA

- 1. Államháztartás viszonyzatlan (azaz nincs ellentétele) tőkeátutalása, pl.: nemzetközi adósság elengedése
- 2. Vállalatok, magánszemélyek viszonyzatlan tőkeátutalása
- 3. Nem termelt és nem pénzügyi eszközök forgalma, pl.: immateriális javak: szerzői jog, franchise díj, szoftver, ingatlan haszonélvezeti joga

EGYENLEG
Finanszírozási képesség:
- az országot külf. finansz.
+ az orsz. tudja magát finansz.

III. Pénzügyi mérleg FA rendelkezésre álló eszközök összetétele, befektetések összetétele

- 1. FDI-Foreign Direct Investment=Közvetlen külföldi befektetés, azaz hozza magával a tőkét és befekteti, pl.: NI-zöldmezős befektetés=korábbi mezőgazdasági területen jött létre
- 2. Portfólió beruházások (kötvények, részvények vásárlása többségi tulajdon megszerzése nélkül)
- 3. Egyéb: hitel, valuta, deviza

EGYENLEG

CA + KA+ FA =EGYENLEG

Pl.: $(+5)+(-2)+(-10)= -7$

IV. Hivatalos devizatartalékok változása

-devizatartalék fogalma: minden országnak van, részben az éven belüli egyensúlytalanságok kiküszöbölésére szolgál, ill. ha bármilyen nem várt fizetési kötelezettség keletkezik devizában \rightarrow biztonsági szerep. A devizapiacon interveniálni tud a jegybank. Intervenció=beavatkozás. A fizetési mérlegből csak a devizatartalékok változásai tudjuk meg! Azt, hogy mennyi a tartalék, pedig a magyar jegybanktól.

Ha $\text{CA}+\text{KA}+\text{FA}=-7$, akkor a devizatartalékok csökkentek -7tel. Úgy kell könyvelni, hogy a nemzetközi fizetési mérleg egyenlege mindig 0 legyen. Csak **0**-val zárhat a végén.

BOP/BP=balance of payments, egyensúly

	Követel +	Tartozik –
Folyómérleg		
1.Áruk	export (dev.be)	import (dev. ki)
2.Szolgáltatások	nyújtott szolg.-ok (exp.)	igénybevett szolg.-ok (imp.)
3.Jövedelem	belföldre érkező jöv. hazaiak külf-i jövedelme	utalunk külföldre külföldiek belf-ön szerzett jöv.
4.Transzfer	kapott segély	nyújtott segély
Pénzügyi mérleg		
1.FDI	külföldiek beruháznak, belföldön	hazaiak külföldön ruháznak be
2.Portfólió	külföldi vesz hazai értékpapírokat	hazai vesz külföldi értékpapírt
3.Egyéb	valuta, deviza külföldre utalása, kapott hitel	valuta, deviza belföldre utalása nyújtott hitel

$$\text{GDP} = C + I + G + (X - IM)$$

$$X - IM = NX - \text{nettó export}$$

A folyó fizetési mérleg külkereskedelmi mérlege ha $X > IM \rightarrow$ pozitív, ha $X < IM \rightarrow$ negatív

$$\text{GNI} = (C + I + G + NX) + NY$$

NY=folyó mérleg jövedelem sora

Zárt gazdaság:

$S = I$ megtakarítás=beruházás

$$I = S = Y - C - G$$

Nyitott gazdaság:

$$Y = C + I + G + NX$$

$$S = Y - C - G = I + NX$$

beruházás (I) +nettó export (NX)=megtakarítás (S)

Flow-Stock/ folyamat-állomány jellegű mutatók

Flow: Egy időszak alatt mekkora az állomány változása. A változás egy folyamat és a folyamatot nem lehet időpillanatra vetíteni, csak időszakra. Ez egy folyamat jellegű (flow) mutató.

Stock: Viszont: mekkora az állomány? Ezt lehet egy időpillanatra vetíteni, tehát állomány jellegű (stock) mutató. Jó példa a kád, amiben már van víz, viszont a csapból folyamatosan folyik bele még több víz. Ha lefotóznánk, akkor csak azt tudnánk megmondani, hogy mennyi víz van a kádban a fotó készítésének pillanatában (állomány-stock), viszont ha videóra vennénk a folyásból 1 percet, az állomány változását is meg tudnánk mondani az 1 percnyi időszak alatt. (Folyamat-flow időszak)

Egyedül a folyó mérleg flow jellegű, az összes többi stock!

GDP: \rightarrow flow \rightarrow 1 évre vonatkozik (időszak) Egy adott országban 1 adott év alatt megtermelt, végső felhasználásra szánt termékek és szolgáltatások összértéke.

Vagyon: \rightarrow stock \rightarrow meg tudjuk mondani, hogy egy adott pillanatban mennyi vagyonunk van

Számveteli mérleg \rightarrow egy vállalkozás vagyonát mutatja egy pillanatra vonatkozóan \rightarrow stock

Eredmény kimutatás \rightarrow a flow mutatókat összesíti

Külfölddel szembeni megtakarítási pozíció

ha nekünk tartozik külföld: megtakarításunk van

ha mi tartozunk külföldnek:akkor nincs.

	Követel+	Tartozik-
FA	Hazaiak külf-i aktíváinak csökkenése Külf-iek hazai aktíváinak növekedése	Hazaiak külf-i aktíváinak növekedése Külf-iek hazai aktíváinak csökkenése

Ez a logika a pénzügyi mérleg minden sorára igaz!

Deviza

Ha a keresett mennyiség <kínált mennyiség, akkor több devizát szeretnénk eladni, mint amennyit venni. Az euró leértékelődik, a forint fel. A jegybank devizát vásárol (devizapiaci intervenció) annyit amennyi a Q^s és Q^D közötti különbség. Ekkor a külföldi eszközök nőnek, és a monetáris bázis is nő. Nő a pénzkínálat, aminek előbb-utóbb inflációs hatása lesz.

Sterilizáció: Az előbbi esettel párhuzamosan a jegybank belföldi eszközöket ad el, ezzel csökken a monetáris bázis, így az előbbi növekedést (amit nem akartunk, mert ez csak a külföldi eszközök növekedésének következménye) ezzel sterilizálja.

Ha a keresett mennyiség > kínált mennyiség, akkor több devizát szeretnénk venni, mint amennyit eladni. Az euró felértékelődik, a forint le. Jegybank elad devizát (eurót ad el, forintot vesz). A devizatartalék csökkent. Jegybank mérlege: külföldi eszközök csökkennek, monetáris bázis csökken.

Ha a Ft romlik \rightarrow export nő \rightarrow devizabeáramlás nő

Ha a Ft gyengül, \rightarrow export csökken \rightarrow devizabeáramlás csökken.

Külföldi kamatláb nő \rightarrow tőkekiáramlás \rightarrow devizakereslet nő \rightarrow Ft leértékelődik

Belföldi kamatláb nő \rightarrow tőkebeáramlás \rightarrow devizakínálat nő \rightarrow árfolyam erősödik

Leértékelés \rightarrow fix árfolyamrendszerrel van (kormányzat tud leértékelni)

Leértékelődés \rightarrow lebegő esetén (ezt nem valaki csinálja)

Feladat: $E = 300 \text{ Ft/EU}$ (euró árfolyama), $e = 0,0033 \text{ E/Ft}$ (forint árfolyama)

Ha 400 Ft-ra nő az árfolyam (nő az E), erősödik, az euró \rightarrow felértékelődik)

Viszont a forint gyengül (csökken az e) \rightarrow leértékelődik

Direkt jegyzés: amit Magyarországon használunk: külföldi pénz ára belföldiben kifejezve

Indirekt jegyzés: belföldi valuta ára külföldiben kifejezve.

4.anyag

Árfolyamrendszerek:

- Lebegő/flexibilis/floating: árfolyamot a piaci folyamatok (kereslet, kínálat) alakítja

tőkeexport, áruimport: kereslet oldalon van (tartozik), van eurója

tőkeimport, áruexport: kínálati oldalon (követel): eurót kap, de Ft kell neki

- rögzített/fix/pegged: az ország jegybankja rögzíti az árfolyamot egy másik ország árfolyamához /pénzéhez. Ha a jegybank magasabb szinten lövi be az árfolyamot, mint ahogy azt a piac gondolja, akkor az euro drágább lesz, kevesebben keresik, de nő a kínálat. Rögzített árf. előnyei: nem tud romlani, megkönnyíti a kereskedelmet.

Áruexportot segíti pl.: 275 euro forog a piacon, ebből a piaci szereplők 100at vesznek meg, a jegybank megveszi a többit, ha többlet van. Ha nem venné, akkor az ár lefele mozogna. Leértékelés: gyengébb így a forint, mint ami a

piaci szereplőknek jó lenne. A jegybank felértékel: árfolyamot csökkenti. Ha hiány van, akkor a jegybank elad devizát.

Mi történik, ha fixről áttérünk lebegőre?

TB=0

Fogyasztói határhajlandóság: A jelenbeli jövedelem egy egységgel való emelkedése mekkora növekedést eredményez a fogyasztási kiadásokban.

Arbitrázs: Kockázat nélkül elért profit.

Áru arbitrázs: A nemzetközi árkülönbségek kihasználása.

4.anyag – A rész

Vásárlóerő-paritás /Purchasing Power Parity)

Pénz vásárlóereje hol milyen a pénz csereeszköz funkcióján keresztül. 1 Ft-ért megvásárolható jószág mennyisége belföldön egyenlő legyen az 1 Ft-ért megvásárolható jószág mennyiségével külföldön. Módszer egy alternatív árfolyam kiszámítására két valuta között. Méri, hogy mennyi terméket és szolgáltatást lehet vásárolni egy valutában a másik valutához mérve, ezzel figyelembe véve a különböző országokban eltérő árakat. Az említett javak (term/szolg-ok) egy ún. kosarat alkotnak, aminek a tartalmát megfontoltan kell összeválogatni. Hosszú távon ehhez tendál, mindig visszatérnek az árfolyamok a vásárlóerő-paritás szerintihez.

pl.: csoki olcsó külföldön, veszek belőle sokat, itthon el akarom adni drágábban. Itthon így túlkínálat jelentkezik, az ár csökken. Külföldön túlkereslet jön létre, az ár nő.

Abszolút vásárlóerő paritás-PPP: összeköti az árfolyamokat a termékkosár árával. $r=1$

Így egy egységnyi valutáért átváltás után ugyanazt a termékkosarat lehet megvenni mindkét országban.

$E=P/P^*$

Mi miatt nem teljesül teljesen a valóságban?

- ízlésvilág eltér
- tranzakciós költségek vannak (átváltási árfolyam, szállítási díj, szerződéskötés díja)
- protekcionizmus
- kereskedelmi korlátozások
- tökéletlen verseny (szereplők ármeghatározóak, nem árelfogadóak).

Relatív PPP: A vásárlóerő-paritás változásait mutatja. Árfolyam %-os változását mutatja. $r=\text{konstans}$

Rel PPP alapján: ha egy szegény országban nagyobb az infláció, mint egy gazdagban, a szegény valutája le fog értékelődni.

$\Delta E/E = P/P^* - P^*/P^*$

Reálárfolyam=r megmutatja, hogy egy külföldi jószágkosár mennyi hazaiba kerül → makrogazdasági szint. Vagy: megmutatja, hogy 1 külföldi jószágért mennyi hazait kell fizetni → termékszint.

Ha nincs változás az országok gazdaságában, akkor a reálárfolyam nem változik.

$e = \text{nominál árfolyam}$

$p^* = \text{külföldi árszínvonal (1 jószágkosár mennyibe kerül)}$

$p = 1$ belföldi jószágkosár mennyi belföldi valutába kerül?

Ha abszolút PPP van: $r=1$ → egy külföldi jószágkosárért 1 belföldit kell adni → nem teljesül a valóságban

Ha relatív PPP teljesül: r konstans lesz.

e nő, p^* nő, akkor r is nő, de nem az a lényeg, hogy mekkora lett, hanem a változása.

Cassel „egy ár” törvény: egy adott terméknek egy időben bármely piacon csak egy ára lehet az arbitrázs (kockázatmentes ügylet, melyen profit érhető el) miatt. (feltételezzük, hogy a szállítási költség 0.)

Keresztárfolyam: 3 valuta alapján 2 árfolyamot határozzunk meg.

Balassa-Samuelson hatás:

	külkeres-i forgalomba kerülő javak tradable (árak)	külker-i forgalomba nem kerülő javak nontradable (szolgáltatások)
Fejlett orsz-ok (árak magasak) (magas árszínvonal)	magas termelékenység magas bér W	magas bérek termelékenység különbsége a fejlett és fejletlen orsz-knál elhanyagolható (fodrász ugyanúgy dolgozik)
Fejletlen/fejlődő országok (alacsony árszínvonal) (alacsony árak)	alacsony termelékenység alacsony bér W	alacsony bérek

A fejlett országokban nagyon magas az árszínvonal, ezért a hazai valuta nagyon felülértékelt. Nem ppp alapján van az árszínvonal.

A Balassa-Samuelson hatás egyre nő, mert a szolgáltatás szektor súlya egyre nő. Minden országnak a tradable szektorai határozzák meg az átlagbéreket. A bérek határozzák meg az árszínvonalat. Ha egy fejletlenebb ország pénzt átváltom a fejlettebb ország pénzébe → nagyon sok lesz. Magas bérek → magas árak.

Importtermékek utáni kereslet nő, hazai utáni kereslet csökken, árszínvonal csökken. Kínában is ez a helyzet, hogy az importtermékek utáni kereslet egyre nő, a hazai termékek iránti kereslet pedig egyre csökken ez által.

Non tradable = szolgáltatások: nem lehet velük kereskedni. Meg kell különböztetni a tradable és nontradable javakat. A gazdag országokban az árszínvonal magasabb, mint a szegény országokban. A munkaerő a gazdag országokban a **termelő szektorban (tradable)** hatékonyabb, így a bérek magasabbak, mert magasabb a termelékenység is (a hatékonyabb, fejlettebb technológiák miatt is)

Nontradable/szolgáltatások: nincs olyan nagy különbség a német és a magyar műkörmös termelékenysége között. A tradable szektor magas bérei felhúzzák a nontradable szektor béreit is. A munkaerő országon belül áramlik, nem szektorok között. (tehát aki nem keres jól műkörmösként Mo-n, az nem megy műkörmösnek Németbe, hanem Mo-n marad és mást fog dolgozni). A magas termelékenységhez igazodnak a nontradable szektor bérei.

4.anyag – B rész

Fedezetlen kamatparitás:

A hozamok eltérése előre jelzi az árfolyam változását. Ha a hazai betét várható hozama emelkedik, akkor a hazai valutának fel kell értékelődnie.

Kamatparitás: kamatokon keresztül nézzük, hogy az árfolyam hogyan alakul, a kamatok hogyan egyenlítődnek.

$$i = i^* + E(\text{ediken}) - E/E$$

Árfolyam csökken:

→ belföldi erősödik, drágább lesz, felértékelődik,

→ külföldi gyengül, olcsóbb lesz, leértékelődik

Árfolyam nő:

→ belföldi gyengül, olcsóbb lesz, leértékelődik

→ külföldi erősödik, drágább lesz, felértékelődik.

Zárt gazdaság: $Y = C + I + G \rightarrow$ kisebb a termelékenység

Nyitott gazdaság (azaz külföld bekapcsolása): $Y = C + I + G + (X - IM) = Y = C + I + G + NX \rightarrow$ nagyobb a termelékenység a specializáció miatt

C = fogyasztás \rightarrow jövedelemtől függő tényező $\rightarrow C(Y)$

I = beruházás \rightarrow kamatlábtól függ

G = kormányzati vásárlás

$X - IM$ = export-import = nettó export $NX \rightarrow$ azért van köztük – mert elszivárogtatja a hazai jövedelem egy részét külföldre.

A nyitott gazdaság egyensúlyi jövedelme kisebb, mint a zárt gazdaságé, de a specializáció ezt a csökkenést kompenzálja.

X felülvonás = X nem függ a belföldi jövedelemtől: javak, szolgáltatások értéke, amit külföldi vásárol meg, tehát belföldi jövedelemtől nem függ csak a külföldi jövedelemtől (Y^* -tól) $\rightarrow X(Y^*)$

$IM \rightarrow IM_0 = 0$ jövedelemnél állandó \rightarrow autonóm import (jövedelemtől független), mindig vásárol a gazdaság, mindig ugyanannyi ez az érték.

$\rightarrow m \cdot Y$ = import határhajlandóság

Egységnyi jövedelemnövekedéssel mennyi importnövekedés lesz?

Több termeléshez több importanyagra van szükség (nyersanyagok, energiahordozók).

Pl.: Magyarországon nincs készlet energiahordozókból. $IM = IM_0 + m \cdot Y$

$$X - IM = Y - C(Y) - I - G$$

$$TB = Y - A(Y)$$

TB = trade balance, külkereskedelmi mérleg

$A(Y)$ = abszorpció, hazai keresleti elemeket tartalmazza

Fedezett kamatparitás:

$$i = i^* + F - E/E$$

i = hazai kamatláb

i^* külföldi kamatláb

E = spot árfolyam (azonnali ügylet)

F = forward (határidős ügylet)

Történelmi áttekintés:

- 1. **Aranystandard rendszer:** 1800-as évek közepétől az I. vh-ig
- 2. **Átmeneti időszak:** 2 vh közötti időszak
- 3. **Arany deviza standard rendszere:** 1944-73-ig
- 4. **Lebegő árfolyamos rendszer:** 1973-tól mostanáig

1. Ha az emberek papírból nyomtatott bankjeggyel bementek a bankba, beválthatták aranyra. Nem tűrte az inflációt, vagy zéró, vagy nagyon alacsony. Export: bejön az arany. Angliának szufficitje van Franciaországgal szemben, Fr.o. átszállítja az aranyat Angliába, ott megnő így az arany mennyisége: Angliában minden megdrágul, a franciák már kevésbé akarnak angol termékeket venni, tehát az angol termékek exportja csökken. Anglia pedig importálja a francia termékeket.

Deficittel rendelkező országból kiáramlik az arany. A fizetési mérleg egyensúlyát az arany szállítása oldja meg. Általában stabilak a gazdaságok, de ezt az első világháború felborítja. Nagy hatással van a reálgazdaságra, katonai igényeknek megfelelően kereskednek az országok, pl.: fegyverek, élelmiszer fontos tényezők. Nő a haditermelés és az eddig fix árak elkezdtek változni.

2. A 2. vh között Európában nagy a visszaesés, az emberek a bankjegyet aranyra váltják. A háború alatt és a 2. vh között kezdenek pénzt kibocsátani. A bank nem tudja teljesíteni a kötelezettségeit, nem tudnak minden embernek aranyat adni, ezért csődbe mennek. Egymástól kérnek hitelt, így mindegyik csődbe megy. Magyarország legnagyobb válsága: 1946, pengőválság → nagy az infláció
1929-33-as világválság: lehessen a pénzt aranyra váltani. A fizetési mérleg kiegyensúlyozása lehetetlen volt.

3. Az 1944-es Bretton Woodsi konferencia vezetője: USA. Németország nem volt ott, csak USA szövetségesei. A konferencián létrehozták az arany deviza standard rendszert = Bretton Woodsi pénzügyi rendszer
IMF = International Monetary Fund / Nemzetközi Valutaalapot
WB = World Bank / Világbank egyik fő oszlopát az IBRD-t, a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bankot illetve a WTO = World Trade Organization / Kereskedelmi Világszervezet a GATT (General Agreement on Tariffs and Trade)
Általános Vám és Kereskedelmi Egyezmény utódját is az ezen a konferencián megkötött egyezmények alapján hozták létre.
Az aranyhoz már csak az amerikai dollárnak van köze. A dollárnak \$ meg van határozva az aranyparitása: 1 uncia arany 35\$ ez fix árfolyam. Csak a dollárt lehetett aranyra váltani, ezt is csak devizakülföldi számára. A dollár ezzel kulcsvaluta lesz a nemzetközi kereskedelemben → a tőke mozgások dollárban történnek, legnagyobb szerepe az USA-nak lesz.

Az országok fizetési mérlegének egyensúlyban kell lenni. A folyó, pü-i mérleg nem lesz egyensúlyban. Ha nincs egyensúly a Nemzetközi Valutaalap (IMF) hiteleket fog nyújtani a fizetési mérleg deficitei esetén.

4. Lebegő árfolyamos rendszer: lebegtetni akkor célszerű, ha az országnak nagy a részesedése a világkereskedelemben.

TLH görbe: megmutatja, hogy melyek azok jószágkombinációk, amelyek adott erőforrásokkal, adott technológia mellett még éppen előállíthatók.

Pareto hatékonyság: senkinek nem javítható a helyzete anélkül, hogy valakinek ne romlana a helyzete.

Klasszikus iskola: 2 ország, 2 termék, 1 termelési tényező (L). Tökéletes verseny van, nincs monopólium. Homogén a munkaerő. Szabadon áramlik a munkaerő az országokon belül, de országok között nem.

Ricardói modell: komparatív előnyök elve. A komparatív előnyök a technológia különbségéből származnak. Arra a termékre kell specializálódni, ahol kisebb az alternatív költség.

Abszolút előny: egy országnak abszolút előnye van egy termék termelésében, ha adott időegység alatt többet állít elő az adott termékből, vagy 1 egységet kevesebb erőforrással állít elő.

Komparatív előny: ha kisebb alternatív költséggel állítja elő az adott terméket, mint a másik ország. (kevesebb másik terméket áldoz fel a másik országhoz képest)

Helyettesítési határráta (MRS): megmutatja, hogy az adott fogyasztó mennyi y-ról hajlandó lemondani egy egységnyi x fogyasztásáért cserébe, hogy ne változzon a hasznossága.

$$\text{MRS} = \text{MU}_x / \text{MU}_y \qquad \text{MU}_x = \partial U / \partial x \qquad \text{MU}_y = \partial U / \partial y$$

Standard modell: csökkenő hozadékú termelési függvényt feltételezünk (konkáv). MRT növekvő. Egyre több y-ról kell lemondani, egyel több x-ért.

Transzformációs határárány (MRT): mennyi y-ról kell lemondani egy egységnyi x termelése érdekében.

Ha a külföldi árárány nagyobb, mint a belföldi, akkor x-ben komparatív előny van (mert belföldön olcsóbban elő lehet állítani), x-re kell szakosodni.

Kis ország: elhanyagolható, nem tudja befolyásolni a világpiaci árakat.

Heckscher- Ohlin modell: a komparatív előnyök a termelési tényezőkkel való ellátottságból származnak. 2 ország, 2 jószág, 2 termelési tényező. A termelési tényezők homogének, a technológiák az országok között nem különböznek, a termelési függvény állandó mérethozadékú. A két ország tényezőellátottsága eltér. Eltér a technológiák tényezőintenzitása. A két ország preferenciái ugyanazok.

- **Tényezőellátottság:** az ország jellemzője (tőke-munka aránya). Egyik ország jobban el van látva munkával, a másik pedig tőkével.
- **Tényezőintenzitás:** a technológia jellemzője (az egyik ország intenzívebben használja a tőkét, a másik pedig a munkát). Milyen arányban használja fel a két ország a tőkét és a munkát.
 - A **tőke bérleti díja** meghatározza, hogy milyen intenzíven használjuk fel a tőkét és a munkát.
 - **tőkeintenzitás:** annál nagyobb, minél kevesebbe kerül a tőke a munkához képest

Heckscher- Ohlin tétel: egy országnak, annak a jószágnak a termelésében van komparatív előnye, amely termelésében relatíve intenzívebben használja fel azt a termelési tényezőt, amellyel az ország relatíve jobban el van látva.

Egy termék relatíve termelése **tőkeigényes (tőkeintenzív)**, ha az adott termék előállításához szükséges 1 főre jutó tőke mennyisége nagyobb, mint a másik termék esetében (1 főre több tőkét igényel, mint a másik termék).

Egy termék termelése relatív **munkaigényes (munkaintenzív)**, ha az 1 egységnyi tőkére jutó munka szükséglete nagyobb, mint a másik termék esetén (1 tőkeegységre több ember kell, mint a másikhoz).

Egy ország akkor **gazdag tőkében**, ha az egy főre jutó tőke mennyisége nagyobb, mint a másik országban.

Egy ország akkor **gazdag munkában**, ha az egy egységnyi tőkére jutó munkaerő mennyisége nagyobb, mint a másik országban.

Abban a termékben van **komparatív előny**, amely azt a termelési tényezőt igényli, amellyel az ország jól el van látva.

- tőkében gazdag országok: tőkeintenzív termékben van komparatív előnye
- munkában gazdag ország: munkaintenzív termékben van komparatív előnye

Leontief-paradoxon: az USA importját munkaintenzívnek várják, de tőkeintenzív.

Magyarázata:

- a háború után történt
- a termékek nem áramolnak szabadon az országok között (kereskedelmi korlátozások)
- a technológia nem ugyanolyan az országok között
- túl kevés termelési tényező van a modellben

PROTEKCIONIZMUS

Protekciónizmus: az állam a belföldi termelőket védi a külföldi versenytől. Az államnak ebből bevétele van. Ha az állam cseréket korlátoz/tilt meg, az a jólét csökkenését okozza.

2 fajtája van:

- Tarifális: vámok
- Nem tarifális (nem vámjellegű):
 - kvóta: meg van határozva, hogy miből mennyit lehet behozni (exportkvóta is van)
 - kereskedelmi korlátozások: külföldi termelőket diszkrimináló szabályok
 - szubvenció (támogatás): ami a hazai termelőknek jár, az ide exportálóknak nem
 - adminisztratív eszközök: fogyasztóvédelem, környezetvédelem; importhányad előírása

Vámok: adó jellegű protekcionista eszköz. Az fizeti meg, aki az adott terméket megveszi.

- exportvám: aki külföldön akarja eladni a terméket
- tranzitvám: ha csak átmegy az országon, de nem itt adja el
- dömpingvám: a termelési költség alatti árazás ellen vezetik be (mesterséges drágítás)
- fiskális vám: célja a bevételszerzés
- importvámok: csökkenti a jólétet

Vám és kvóta:

1. Monopólium esetén eltér a vám és a kvóta hatása. A kvótának sokkal rosszabb jóléti hatása lenne.

2. Ha a kereslet megváltozik (pl.: nő):
 - vám: nem változik
 - kvóta: a hazai ár nő
3. Adminisztráció (korrupció)

Protekciónizmus érvek (mellette és ellene):

- I. Érvénytelen érvek (logikátlan, nem jó érv)
 - Hazafiság: (pl.: vám kivetése a külföldi tejre, hogy a magyar tejet vegyék) azért érvénytelen, mert a fogyasztó rosszul járna, többet veszítene, mint amennyit a magyar termelők nyernek.
 - Foglalkoztatottság: (növekedése- munkahelyteremtés) a munka költség, de a munkahely nem érték, mert senki sem szeret dolgozni.
- II. Érvényes érvek (logikus, de nem jó érv):
 - Optimális vám: ha vámot vezetünk be, csökken a világpiaci ár.
 - Kiskorú iparág védelme

NEMZETKÖZI FIZETÉSI MÉRLEG

Nemzetközi fizetési mérleg: olyan adathalmaz, amely az adott gazdaság rezidensei és nem rezidensei közötti tranzakciókat összesíti adott időszakra vonatkozóan.

I.Folyó fizetési mérleg (Current Account) CA	Tartozik (-)	Követel (+)
1. Áru áramlása	Import	Export
2. Szolgáltatások	Import	Export
3. Elsődleges jövedelem (tényezőjövedelem)	Külföldiek belföldön szerzett jövedelme	Belföldiek külföldön szerzett jövedelme
4. Viszonyzatlan folyó átutalások (egyoldalú)	Nyújtott	Kapott

CA egyenlege: az ország külföldiekkel szembeni megtakarítási pozícióját mutatja meg.

$$T > K \rightarrow \text{deficit}$$

$$T < K \rightarrow \text{szufficit}$$

$$T = K \rightarrow \text{nulszaldós}$$

II.Tőkemérleg (Capital Account)	Tartozik (-)	Követel (+)
5. Államháztartás és szervezeteinek viszonyzatlan tőkeátutalásai	Hazaiak külföldi aktívái nőnek VAGY	Külföldiek hazai aktívái nőnek VAGY

6. Egyéb szervezetek viszonzatlan tőkeátutalásai	Külföldiek hazai aktívái csökkennek	Hazaiak külföldi aktívái csökkennek
7. Nem termelt, nem pénzügyi eszközök állományváltozása		

CA és Tőkemérleg együttes egyenlege: külfölddel szembeni finanszírozás igénye vagy képessége.

$T > K \rightarrow$ igény

$T < K \rightarrow$ képesség

III. Pénzügyi mérleg (Financial Account)	Tartozik (-)	Követel (+)
8. Közvetlen tőke befektetések (FDI) (cél: profitszerzés)	Külföldiek nálunk	Mi külföldön
9. Portfólió befektetések (cél: rövid távú részesedés szerzése)		
10. Derivatívák (származtatott ügyletek) (jelenben kötött, jövőben teljesítendő szerződés)		
11. Egyéb befektetések (készpénz, kisebb hitelműveletek)	Mi vásárolunk	Külföld vásárol

Megj.: Ha a részvényvásárlás 10% feletti, akkor FDI, ha 10% alatti, akkor portfólió befektetés.

- FDI: zöldmezős beruházás
- Portfólió: részvény és kötvény vásárlás

Fizetési mérleg egyenlege: összes T + összes K (nem hivatalos tranzakciók egyenlege)

IV. Jegybanki devizatartalékok változása	Tartozik (-)	Követel (+)
--	--------------	-------------

$T > K \rightarrow$ jegybanki devizatartalék nő

$T < K \rightarrow$ jegybanki devizatartalék csökken

Teljes fizetési mérleg egyenlege: 0

Tévedések és kihagyások	Tartozik (-)	Követel (+)
-------------------------	--------------	-------------

DEVIZA/VALUTA

Kézzelfogható pénz: **valuta**

Számlapénz: **deviza**

Legfontosabbak:

- USD
- EUR
- JPY

Legnagyobb devizapiac: London

Arbitrázs: kockázat nélkül szerezhető jövedelem, amit az árfolyamok/árak különbségéből lehet szerezni. (pl.: tankolás Ukrajnában, ha ott olcsóbb a benzin és eladni Magyarországon)

Futures: tőzsdén kötött forward ügylet

Fedezeti ügylet: fedezik az árfolyamkockázatot. Futures ügylet másik neve.

Árfolyamrezsimék (rendszerek):

- **Lebegőárfolyam rendszer:** az árfolyamot csak a piaci szereplők kereslete és kínálata alakítja, a jegybank nem avatkozik be. A jegybank devizatartaléka nem változik. Azért alkalmazzák ezt, mert nem képzelhető el fizetési mérleg válság, fizetéseképtelenség.
- **Fixárfolyam rendszer:** a jegybank rögzíti az árfolyamot, amit piac konform eszközökkel meg is véd. Ha nem megfelelő az árfolyam, akkor elad vagy vesz devizát, hogy az az árfolyam alakuljon ki, amit rögzített.
 - o Előnyei:
 - kiszámíthatóak a külkereskedelmi szereplők tranzakciói, nem olyan költséges kiküszöbölni az árfolyamváltozást
 - aktív külkereskedelmet folytató országok választják, akik külkapcsolatában van egy erős gazdaság, akinek az árfolyamához rögzítik az árfolyamukat
 - kisebb országok használják

Leértékelés (devaluation): egyszeri folyamat, amit a jegybank végez. A rögzítetttnél gyengébb árfolyamot szeretne a jegybank. A korábbi árfolyam szint helyett magasabb árfolyamot rögzít. Leértékeléssel a jegybank feltölti a devizatartalékát (addig tudja ezt csinálni, amíg akarja, korlátja az infláció).

Felértékelés (revaluation): a jegybank a korábbiakhoz képest alacsonyabb árfolyamot rögzít (Eurót ad el). Az exportőröket negatívan érinti, csökken a bevételük.

A fix árfolyam rendszerben ritka az, hogy egy értéket rögzítsenek (**kemény rögzítés**) (hard peg).

Puha rögzítés: középárfolyamot ad meg: +/- határt. (soft peg)

Sterilizáció: a devizapiaci intervenció belföldi piacra gyakorolt hatását szünteti meg. A jegybank állampapírt ad el.

Valutatanács: meghatározza az átváltási arányt a saját valutájuk és a „horgony” fizetőeszköz között

Csúszó leértékelés: előre bejelentett időpontban, bejelentett %-kal leértékelik a valutát.

Árfolyamelméletek

1. Fedezetlen kamatparitás:

Pénz funkciói:

- fizetőeszköz
 - értékmérő
 - vagyontartási eszköz
-
- hozam
 - kockázat
 - likviditás π^+

2. Vásárlóerő paritás:

- Abszolút PPP:

- **egységes ár elve:** ha tökéletes verseny van, akkor ugyanannak a terméknek nem lehet két ára
- **abszolút PPP:** különböző valuták vásárlóereje ugyanakkora ugyanarra a valutára levezetve. **$P = E \times P^*$; $E = P / P^*$**

Miért nem teljesül az abszolút PPP?

- kereskedelmi korlátok: kereskedelmi akadályok, tökéletlen verseny, ami miatt árdiskrimináció lehetséges. Tradeables \leftrightarrow Non tradeables (nem fog kiegyenlítődni, mert nem kereskedünk velük)
- árukosarak ellentéte
- árragadósság
- **Balassa- Samuelson hatás:** a fejletlen országok valutája általában alulértékelt a fejlett országokéhoz képest
- **Relatív PPP:** a nominális árfolyam olyan %-ban értékelődik le, mint az inflációs ráták különbsége (belföldi és külföldi különbsége).

$$\underline{E = \pi - \pi^*}$$

Reálárfolyam: 1 külföldi jószágkosár hány belföldi jószágkosárba kerül. Termékben kifejezve mennyit kell adnunk valamiért.

$$\text{Q} = \text{külföldi jószágkosár ára} / \text{belföldi jószágkosár ára} = (E \times P^*) / P$$

Big Mac index: mennyibe kerül egy Big Mac egy bizonyos országban.

- Tradeables: pl.: húspogácsa, zsemle
- Non tradeable: pl.: bérleti díj

Nyitott gazdaság: rövidtávon ragadós árszínvonal.

A nemzetközi pénzügyi rendszer

A nemzetközi pénzügyi rendszer: olyan rendszer, amely a nemzetek közötti pénzügyi rendszert alakítja. Az 1870-es évektől lett rendszer.

4 szakasz:

- I. világháborúig
- Két világháború között
- Bretton Woods: II. világháború végétől az 1970-es évek elejéig
- Az 1970-es évektől napjainkig

Aranypénz rendszer: az aranyat és az ezüstöt felváltotta a papírpénz. Előbb arany, ezüst, majd váltók, végül bankjegy.

Aranystandard rendszer: 1870-es évektől 1914-ig

- a pénz bármikor, bárki által beváltható a megfelelő értékű aranyra
- aranypénzrendszer alapja, de a váltók vannak forgalomban
- minden ország stabil pénzrendszert akar, garantáltan átváltható az arany pénzre
- az arany használata nem praktikus, de a fizetőeszköz ugyanolyan értékkel bír, viszont bármikor beváltható
- külföldön is beváltható az arany, külföldi valutát kaptak érte
- **Aranypontok:** hozzáadjuk a szállítási és tranzakciós költségeket, ha ezeknél nagyobb lenne az árfolyam, akkor megérné külföldre menni érte.

Ha a pontokon túllép az árfolyam, az egyensúly magától kialakul, → visszaáll az árfolyam az aranypontokon belülre. Az aranypontok nem fix értékek.

- Meghatározódik a belföldi pénzmennyiség: ha túl sok pénz van kint, akkor elkezdik visszaváltani aranyra
- egyre kevesebb arany – egyre alacsonyabb árszínvonal
- fizetési mérleg hiánya → import > export → deviza túlkereslet van → az arany elkezd kiáramlani → megszűnik a hiány → nem tud kialakulni nagyon sokáig tartó fizetési mérleg deficit.
- London ebben az időben vezető gazdasági hatalom volt, de NY is kezdett gazdasági központtá nőni
- sok arany áramlott Londonba és New Yorkba. Nem használták fel az aranyat a pénzmennyiség növelésére, ahonnan kiáramlott, ott pedig hiány alakult ki. Felborult a rendszer.
- Kitört az I. világháború (Európában zajlott):
 - o USA látta el a harcot szállítmánnal
 - o arannyal fizettek neki

- a világháború után az USA aranytartáléka megnőtt, a többi országé pedig csökkent → eladósodtak az USA felé
- az országok többsége módosított formában vezette be az aranystandard rendszert → aranytömb rendszer (leértékelt árfolyamon állították vissza)
- a britek visszavezették az aranystandardot (Keynes megmondta, hogy ha eredeti áron vezetik vissza, az megfojtja a gazdaságot, de mégis ezt tették)
- az árfolyam erősítette a fontot, a brit export megdrágult külföldön → sztrájkok, fuldoklott a brit gazdaság
- USA gazdasága szárnyalt → aztán jött az **1929-es válság**: nagymértékben vettek fel hitelt, ebből részvényeket vásároltak, megnőtt a részvény árfolyama, mert egyre többen fektettek be.

Mindenki vett fel hitelt → nincs újabb forrás, megállt a gazdaság növekedése, így elkezdtek eladni a részvényeket → nőtt a kínálat és elkezdett zuhanni az ára, tömegek álltak a Wall Streeten. 1-2 nap alatt az emberek elvesztették a vagyonuk nagy részét, eladósodtak. Nem fogyasztottak → nincs termelés, nem kell annyi munkaerő → nőtt a munkanélküliség. Visszaesett az aggregált kereslet (AD).

Keresletet kell teremteni → expanzív fiskális politika

Pénzt kell nyomtatni.

Meg kell szorítani a hitelfeltételeket.

Az államnak el kell kezdeni költeni.

DE: az USA az ellenkezőjét csinálta → 25%-os munkanélküliség alakult ki.

Roosevelt meghallgatta **Keynest** és elkezdett költeni. → nőtt a G.

- Kialakultak gazdasági központok:

- Anglia
- Latin- Amerika
- Németország

Adott övezeten belül az övezet pénznemének számító pénznemben fizetnek egymásnak.

Az országok befelé fordultak, protekcionista intézkedésekkel védték a saját országukat. Csökkent a külkereskedelmi forgalom, csökkent a világ gazdasága.

Bretton Woods: a pénzügyi rendszer megtervezése a második világháború után. **Keynes** vezette ki a világot a válságból. Keynes egy közös bankot akart létrehozni, aminek a pénzneme a bancor lett volna, de ez amerikának nem tetszett.

A korlátozásokkal túlterhelt övezetet meg kell szüntetni, → kereskedjenek egymással az országok. Konvertibilis (átváltható) valuták.

Rögzített árfolyamrendszert kell alkalmazni (eddig aranyhoz volt rögzítve), elfogyott az arany. Az USA az aranyhoz akarta rögzíteni, de az országok a dollárhoz rögzítették.

Bretton Woods-i rendszer: **dollárstandard rendszer**. Bele van kódolva a fizetési mérleg hiány.

Külön intézményeket hoztak létre, hogy újjáépítsék a pusztítást.

Eredeti tervek: 3 intézmény:

- **IMF** (bankként működik)
- **WB** (újjaépítést segítő szerv)
- **ITO**: kereskedelmet tette volna rendbe, de nem jött létre, később jött létre a GATT (még nem szervezet) , majd a WTO (szervezet).

1960-as évek: problémák

- európaiak gyors növekedése, kevesebb dollárt használtak
- USA programjai
Nőtt az arany árfolyama → 1971: az USA nem váltott dollárt aranyra, mert nagyon magas volt az árfolyama.

1971: Bretton Woods vége

1976: innentől lehet **lebegő árfolyam rendszer**. Az arany kikerül a pénzeszközök közül.

Mutassa be a fedezetlen kamatparitás elméletét!Értelmezze is a változókat és mutassa meg,hogyan magyarázza az elmélet az árfolyam változását!(10pont)

Fejtse ki, hogy mit mutat meg a folyó fizetési mérleg egyenlege! Mire utal ha negatív, és mire ha pozitív az egyenleg? Példával is illusztrálhatja. (10 pont)

Ismertesse a Heckscher-Ohlin modellt! Milyen feltevésekkel él? Hogyan jellemezhető a termékek termelésének technológiája (egy-egy mondattal értelmezze is)? Hogyan jellemezhető az országok ellátottsága (egy-egy mondattal értelmezze is)? Hogyan határozható meg a modell alapján a specializálódás? (10 pont)

Definiálja az alábbiakat max 2 mondattal! (10 pont)

A, Komparatív előny B, Leértékelés C, Kiskorú iparág védelme érv D, A valuta erősödése E, Nemzetközi fizetési mérleg

Írja be a mondatokba a megfelelő szót vagy számot!

1944 és 1973 közötti időszak nemzetközi pénzügyi rendszere a(z) **Bretton Woods** pénzügyi rendszerként ismert. A nemzetközi kereskedelem ricardói modelljében feltételezzük, hogy a munka szabadon áramlik a(z) **iparágak** között, de nem áramlik szabadon az országok között. Kis országon azt értjük, hogy az ország importjának megváltozásának hatására nem változik meg a(z) **világpiaci ár**. Adam Smith a kereskedelmet a(z) **abszolút** előnyök alapján magyarázta. A Heckscher-Ohlin modellben 2 országot, 2 technológiát és 2 **termelési tényezőt** –t tételezünk fel. A Balassa-Samuelson hatás arra ad magyarázatot, hogy miért térnek el tartósan az árfolyamok a(z) **vásárlóerő paritás** -nak/-nek megfelelő árfolyamtól.

Iparágak-földrészek-abszolút-Bretton Woods-i – komparatív- fedezetlen kamatparitás. Wooden Breeds-i - **vásárlóerő paritás**- termelési függvény- **termelési tényező**- belföldi ár-**világpiaci ár**

Ha csökken az import, akkor

A: a foglalkoztatottság biztosan növekszik.

B: a foglalkoztatottság valószínűleg nem változik, mert az importhelyettesítő szektorban növekszik, az exportszektorban meg csökken.

C: a foglalkoztatottság biztosan csökken.

D: a foglalkoztatottság valószínűleg nem változik, mert az importhelyettesítő szektorban csökken, az exportszektorban meg növekszik.

Az alábbi táblázat azt mutatja, hogy 2 országban adott jószágból egy egységnyi termeléshez mennyi munkaórát használnak fel.

	Munkafelhasználás	
	Ruházat	Élelmiszer
Belföld	5	1
Külföld	10	1

Mekkora a ruházat élelmiszerben kifejezett ára Belföldön?

Ha egy ország jövedelme növekszik minden egyéb változatlansága mellett, akkor a kereskedelmi mérleg (TB) egyenlege:

A: növekszik, mert csökken az import

B: csökken, mert növekszik az import

C: növekszik, mert növekszik az import

D: csökken, mert csökken az import

Az alábbiak közül melyikkel nem magyarázhatók a komparatív előnyök?

A: az országok nagyságával

B: a relatív tényezőellátottság különbségeivel

C: a fogyasztói preferenciák eltéréseivel

D: a technológia különbségeivel

Ha az országok a komparatív előnyök alapján kereskednek, akkor

A: kölcsönösen nyernek

B: az exportáló ország nyer, az importáló veszít

C: egy ország csak a másik rovására nyer

D: az importáló ország nyer, az exportáló veszít.

Egy ország devizapiacáról a következők ismertek: az importból származtatható devizakereslet egyenlete:

$D(E) = 1000 - 524E$, az exportból származtatható devizakereslet egyenlete: $S(E) = 210E$, ahol az E az $\text{€}/\text{\$}$ árfolyam, és az euró (€) a hazai valuta. Hány euróval változik a hazai monetáris bázis ebben az időszakban, ha a jegybank az árfolyamot az egyensúlyi fölé tartja 10 százalékkal?

Egy országban a hazai kamatláb értéke 6,7 százalék a külföldi kamatláb értéke 8,3 százalék. A hazai valuta a dollár (\$), a külföldi a font (£). Válaszoljon a kérdésekre a fedezetlen kamatparitás elmélete alapján! Mekkora a spot árfolyam, ha tudjuk, hogy a hosszú várt árfolyam 1,2\$/£?

A komparatív előnyök tanának első megfogalmazása

A: Balassa Béla nevéhez köthető

B: El Heckscher nevéhez köthető

C: Gustav Cassel nevéhez köthető

D: David Ricardo nevéhez köthető

Egy országban termelési lehetőségeit az $5x^2 + 3y^2 = 275$ egyenlettel lehet leírni, ahol az x és az y a két jószágból termelhető mennyiséget jelölik. Az ország fogyasztóinak hasznossági függvénye: $U = y^3$, ahol az x és y a fogyasztási mennyiségeket jelölik. Mekkora mennyiségét termelnek x -ből autark egyensúlyban?

A GDP 100, az export 74, az import 63. Mekkora a nettó export?

74-63=11

A fedezetlen kamatparitás csak rögzített valutaárfolyam mellett igaz.

A: Igaz

B: Hamis

Az autark árárány csak a termelési lehetőségek határa görbe helyzetétől függ.

A: Igaz

B: Hamis

A ricardói és a Heckscher Ohlin féle kereskedelmi modell közös feltevése, hogy

A: az országok fejlettségi szintje eltér egymástól

B: a komparatív előnyök oka a két ország termelési feltételeinek eltéréseiben rejlik

C: nincsen közös pontja a két modellnek

D: a kereskedelmi politikát a regionális szövetségek határozzák meg.

A fedezetlen kamatparitás elmélete szerint a(z) hazai kamatláb csökkenése esetén – minden egyéb változatlanság mellett – gyengül a hazai valuta. Az abszorpciós függvény autonóm része függ az autonóm fogyasztástól, a beruházástól és a(z) a kormányzati vásárlás –tól/-től. Ha egy kis országban vámot vetnek ki egy jószág importjára akkor a(z) hazai keresett mennyiség biztosan csökken. A Balassa- Samuelson hatás szerint a(z) kevésbé termelékeny országok valutája alulértékelt és abszolút vásárlóerőparitáshoz képest. A Bretton Woods-i rendszerben az országok árfolyam-politikájának ellenőrzését a(z) Világbank látta el. Az aranystandard rendszerben abból az országból áramlik az arany, amelyben a(z) folyó fizetési mérleg egyenlege negatív.

Hazai kamatláb- a kormányzati vásárlás- hazai keresett mennyiség- kevésbé termelékeny- Világbank- folyó fizetési mérleg egyenlege- Nemzetközi Valutaalap- termelékenyebb- belföldi ár- költségvetési egyenlege- külföldi kamatláb

	Követel (<u>pozitív</u>)	Tartozik (<u>negatív</u>)
I Folyó fizetési mérleg		
1. Áruk	<u>export</u>	<u>import</u>
2. Szolgáltatások	<u>export</u>	<u>import</u>
3. Elsődleges tényezőjövedelmek	<u>belföldiek külföldi jövedelme</u>	<u>külföldiek belföldi jövedelme</u>

4. Viszonyzatlan folyó átutalások	<u>kapott</u>	<u>nyújtott</u>
II Tőkemérleg		
III Pénzügyi mérleg		
IV Tévedések és kihagyások		
V Teljes fizetési mérleg		
VI Devizatartalék változása	csökkenés	növekedés

pozitív-negatív-export-import-export-import-belföldiek külföldi jövedelme-külföldiek belföldi jövedelme-kapott-nyújtott-növekedés-csökkenés-deficit-import-kvóta-export-hitel növekedés-hitel csökkenés –sufficit-vám

A határidős árfolyam nem lehet ugyanannyi, mint az azonnali árfolyam.

A: Igaz

B: Hamis

A Bretton Woods-i árfolyamrendszer

A: szimmetrikus, mert minden ország a dollárhoz köti a valutája árfolyamát

B: aszimmetrikus, mert a központi valutával rendelkező ország monetáris politikája határozza meg az árfolyamrendszerben résztvevő összes többi ország monetáris politikáját

C: szimmetrikus, mert az országok meghatározott esetben leértékelhették a valutájukat a dollárhoz képest

D: aszimmetrikus, mert ha az Egyesült Államokban növekszik a pénzkínálat, valamelyik másik országban csökkennie kell.

Az abszolút vásárlóerő-paritás gyengébb kritérium a relatív vásárlóerő-paritásnál.

A: Igaz

B: Hamis

Egy országban termelési lehetőségeit az $2x^2 + 4y^2 = 493$ egyenlettel lehet leírni, ahol az x és y a két jószágból termelhető mennyiséget jelölik. Az ország fogyasztóinak hasznossági függvénye: $U = xy^3$, ahol x és y a fogyasztási mennyiségeket jelölik. Mekkora a mennyiségét termelnek x -ből autark egyensúlyban?

Tegyük fel, hogy egy kis országban szabadkereskedelem mellett az import mennyisége 100. Ha 10 egységnyi specifikus vámot vetünk ki, akkor a vámbevétel értéke

A: biztosan nagyobb lesz, mint 1000

B: pontosan 1000 lesz

C: nem lehet nagyobb, mint 1000

D: nem lehet nulla.

A reálárfolyam

A: csak akkor változik, ha a nominális árfolyam is változik

B: egy külföldi jószágkosár belföldi jószágkosárban kifejezett ára

C: soha nem változik

D: ugyanazt jelenti, mint a nominális árfolyam.

Az alábbi táblázat azt mutatja, hogy 2 országban adott jószágból egy egységnyi termeléshez mennyi munkaórát használunk fel.

	Munkafelhasználás	
	ruházat	élelmiszer
Belföld	6	7
Külföld	8	5

Mekkora a ruházat élelmiszerben kifejezett ára Belföldön?

A Heckscher-Ohlin modellben a relatív tényezőellátottságok magyarázzák a specializációt.

A: Igaz

B: Hamis

A külkereskedelemből azért származhat haszon, mert

A: a külkereskedelem minden esetben jólétnövelő

B: a szakosodás miatt alacsonyabb határtermékkel, tehát alacsonyabb költséggel lehet előállítani a termékeket.

C: biztosan nő azok jövedelme, akik részt vesznek a külkereskedelemben

D: az országok több erőforrást alkalmaznak abban az iparágban, ahol nagyobb a termelékenység, és kevesebbet ott ahol kisebb.

Az Adam Smith és David Ricardo által megcáfolt elméletet, amely szerint egy nemzet gazdasági ereje illetve jóléte annál nagyobb, minél többet exportál és minél kevesebbet importál úgy nevezik, hogy:

A: protekcionizmus

B: klasszikus közgazdaságtan

C: skolasztika

D: neoklasszikus közgazdaságtan

E: merkantilizmus

A GDP 100, az export 85, az import 51. Mekkora a nettó export?

EX-IMP=NEX 85-51=34

A nemzetközi kereskedelem sztenderd modellje szerint egy ország akkor húz hasznot a nemzetközi kereskedelemből, ha a

A: termelési pontja a termelési lehetőségei határa fölött van

B: autark egyensúlyi pontja a termelési lehetőségei határa fölött van

C: fogyasztási pontja a termelési lehetőségei határa fölött van

D: exportjának mennyisége nagyobb, mint importjának mennyisége

Ricardo komparatív előnyökre vonatkozó elmélete azért speciális, mert

A: Egyik fenti válasz sem igaz

B: Mindhárom fenti válasz igaz

C: végleges (teljes) specializációra következtethetünk belőle

D:

Melyik nem igaz? Ha importvámot vet ki egy importáló ország kormánya, cserearány-nyereség akkor keletkezhet, ha

A: ha kis ország veti ki a vámot

B: egy másik országnak cserearány-vesztesége keletkezik

C: ha nagy ország veti ki a vámot

D: a világpiacon ár csökken

Egy ország devizapiacáról a következők ismertek: az importból származtatható devizakereslet egyenlete: $D(E) = 1000 - 940E$, az exportból származtatható devizakínálat egyenlete: $S(E) = 672E$, ahol az E az $\text{€}/\text{\$}$ árfolyam, és az euró (€) a hazai valuta. Hány euróval változik a hazai monetáris bázis ebben az időszakban, ha a jegybank az árfolyamot az egyensúlyi fölé tartja 10 százalékkal?

A kiskorú iparág védelmére vonatkozó érv

A: egy protekcionizmus elleni érvénytelen érv

B: egy protekcionizmus elleni érvényes érv

C: egy protekcionizmus melletti érvényes érv

D: egy protekcionizmus melletti érvényes érv, amely a valóságban is fényesen bevált.

Egy országban a hazai kamatláb értéke 4,7 % a külföldi kamatláb értéke 1.1 %. A hazai valuta a dollár (\$), a külföldi a font (£). Válaszoljon a kérdésekre a fedezetlen kamatparitás elmélete alapján! Mekkora a spot árfolyam, ha tudjuk, hogy a hosszú várt árfolyam 3.3\$/£?

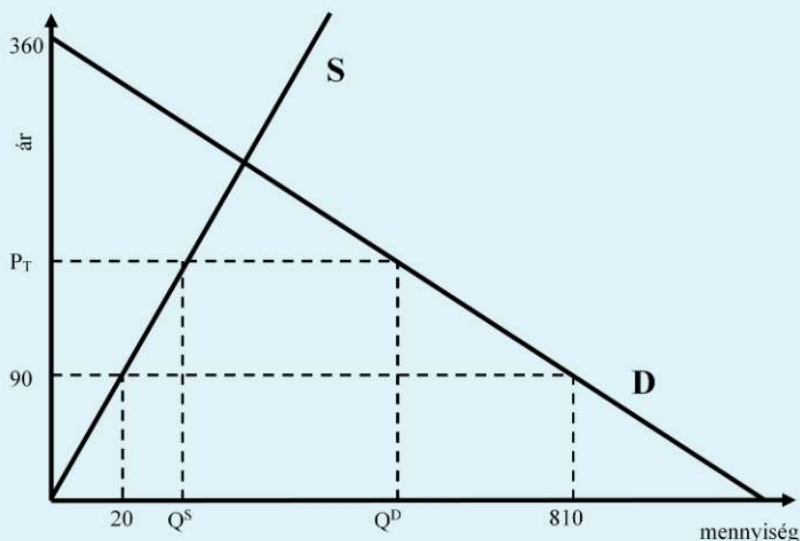
17. kérdés

Nincs rá válasz

2 pont
szerezhető

🚩 A kérdés
megjelölése

A következő ábra egy kis gazdaság körtepiacát ábrázolja, miután e kis gazdaság kormánya elhatározta, hogy vámot vet ki körte importjára. A körte világpiaci ára 90 korona. A vám kivetése után a belföldi ár $P_T = 135$. A keresleti görbe egyenlete: $D(p) = 1080 - 3p$, a kínálati görbéé: $S(p) = 2p/9$. Mekkora a fogyasztói többlet a vám kivetése után?

Leontief azt találta, hogy

A: az USA importja munkaintenzív az exporthelyettesítő iparágakhoz képest

B: az USA importja tőkeintenzív az exporthelyettesítő iparágakhoz képest

C: az USA exportja tőkeintenzív az importhelyettesítő iparágakhoz képest

D: az USA exportja munkaintenzív az importhelyettesítő iparágakhoz képest

A Heckscher-Ohlin modellben a

A: sem a termelési tényezők, sem a javak nem áramolhatnak szabadon az országok között.

B: a javak nem áramolhatnak szabadon az országok között, csak a termelési tényezők

C: a javak és a termelési tényezők is szabadon áramolhatnak az országok között

D: a termelési tényezők nem áramolhatnak szabadon az országok között, csak a javak.

Tegyük fel, hogy egy ország képzett munkaerővel jobban el van látva, mint képzetlennel, és ez a két termelési tényező van csak! Ha ez az eddig zárt ország szabadkereskedelmet kezd el folytatni a másik országgal, akkor

A: a képzettek és a képzetlenek bére kiegyenlítődik

B: sem a képzetlenek, sem a képzettek bére nem változik

C: a képzettek bére csökken a képzetlenekéhez képest

D: a képzetlenek bére csökken a képzettekéhez képest

A Heckscher Ohlin modellben a 2x2x2 azt jelenti, hogy

A: 2 ország, 2 jószág és 2 termelési tényező

B: 2 ország, 2 jószág és 2 technológia

C: 2 szektor, 2 iparág, 2 jószág

D: 2 szektor, 2 jószág, 2 technológia

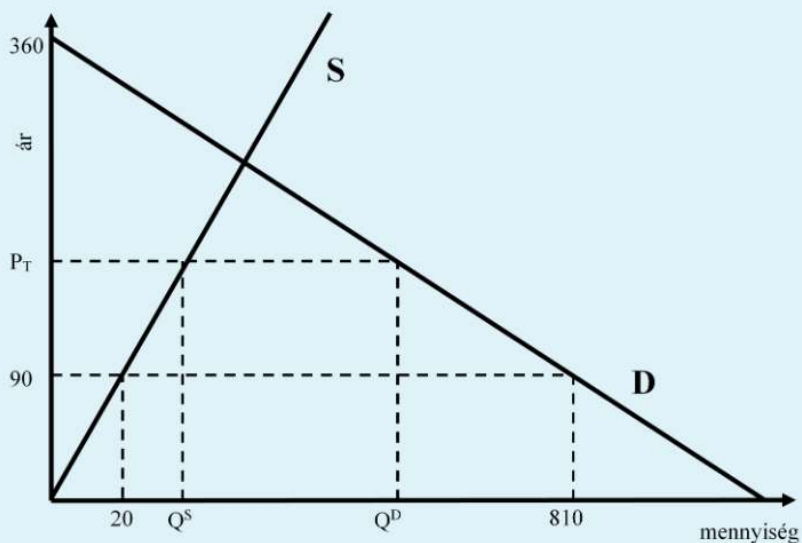
17. kérdés

Nincs rá válasz

2 pont
szerezhető

▼ A kérdés
megjelölése

A következő ábra egy kis gazdaság körtepiacát ábrázolja, miután e kis gazdaság kormánya elhatározta, hogy vámot vet ki körte importjára. A körte világpiaci ára 90 korona. A vám kivetése után a belföldi ár $P_T=135$. A keresleti görbe egyenlete: $D(p)=1080-3p$, a kínálati görbéé: $S(p)=2p/9$. Mekkora a fogyasztói többlet a vám kivetése után?

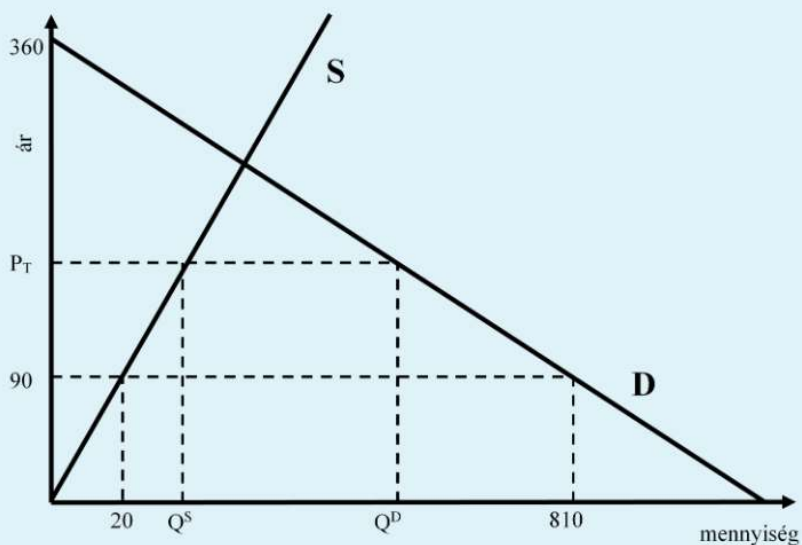
17. kérdés

Nincs rá válasz

2 pont
szerezhető

▼ A kérdés
megjelölése

A következő ábra egy kis gazdaság körtepiacát ábrázolja, miután e kis gazdaság kormánya elhatározta, hogy vámot vet ki körte importjára. A körte világpiaci ára 90 korona. A vám kivetése után a belföldi ár $P_T=135$. A keresleti görbe egyenlete: $D(p)=1080-3p$, a kínálati görbéé: $S(p)=2p/9$. Mekkora a fogyasztói többlet a vám kivetése után?

P=218.

Keresleti görbe: $D(p)=1080-3p$

Kínálati görbe: $S(p)=2p/9$

	Tőke	Munka
A ország	500	700
B ország	600	800

Mindkét országban pizza és sör termelésére van lehetőség. A két fajta technológia munka és tőkeigényességét a következő táblázat mutatja.

	Tőke	Munka
pizza	5	5
sör	4	3

Melyik terméket fogja a B ország exportálni a Heckscher Ohlin modell szerint?

A: B ország pizzát exportál: Indoklás: a pizza a relatív tőkeintenzív jószág és a B ország relatív jobban ellátva tőkével ezért B országnak pizzagyártásban van komparatív előnye

B: B ország sört exportál: Indoklás: a sör relatív tőkeintenzív jószág és a B ország van relatív jobban ellátva tőkével, ezért B országnak sörgyártásban van komparatív előnye

C: B ország sört exportál: Indoklás: a sör relatív munkaintenzív jószág és B ország van relatív jobban ellátva munkával, ezért B országnak a sörgyártásban van komparatív előnye

D: B ország pizzát exportál: Indoklás: a pizza relatív munkaintenzív jószág és B ország jobban ellátva munkával, ezért B országnak pizzagyártásban van komparatív előnye.

	munkafelhasználás	
	ruházat	élelmiszer
Belföld	5	4
Külföld	9	4

Mekkora a ruházat élelmiszerben kifejezett ára Belföldön?

Egy országban termelési lehetőségeit az $14x^2 + 10y^2 = 783$ egyenlettel lehet leírni, ahol az x és y a két jószágból termelhető mennyiséget jelölik. Az ország fogyasztóinak hasznossági függvénye: $U = xy^3$, ahol az x és y a fogyasztási mennyiségeket jelölik. Mekkora mennyiséget termelnek x -ből autark egyensúlyban?

Egy országban a hazai kamatláb értéke 4,5 százalék a külföldi kamatláb értéke 3,1 százalék. A hazai valuta a dollár (\$), a külföldi a font (£). Válaszoljon a kérdésekre a fedezetlen kamatparitás elmélete alapján! Mekkora a spot árfolyam, ha tudjuk, hogy a hosszú várt árfolyam 4,05\$/£?

A GDP 100, az export 99, az import 26. Mekkora a nettó export?

$99-26=73$

?????Nyitott gazdaságban mennyi az egyensúlyi jövedelem, meg az a jövedelem ami mellett a $TB=0$

???????Fix árfolyam. Ahhoz hogy a jegybank $1\$/\epsilon$ -n tartsa az árfolyamot, mennyi valutát kell eladnia, illetve, ha nem interválna mennyi lenne az árfolyam?